Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

16. september 2013 *

Konkurents — Keelatud kokkulepped — Vannitoa seadmete ja sisustuse Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria turg — ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 rikkumise tuvastamise otsus — Hinnatõusude kooskõlastamine ja tundliku äriteabe vahetamine — Õigusvastasuse vastuväide — Rikkumise raskus — Kergendavad asjaolud — Võrdne kohtlemine — Proportsionaalsus — Tagasiulatuva jõu puudumine

Kohtuasjas T-386/10,

Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG, asukoht Iserlohn (Saksamaa), esindajad: advokaadid H. Janssen, T. Kapp ja M. Franz, hiljem H. Janssen ja T. Kapp,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Castillo de la Torre ja A. Antoniadis, keda abistas advokaat A. Böhlke,

kostja,

keda toetab

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Simm ja F. Florindo Gijón,

menetlusse astuja,

mille ese on esimese võimalusena nõue tühistada osaliselt komisjoni 23. juuni 2010. aasta otsus K(2010) 4185 (lõplik) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39.092 – Vannitoa seadmed ja sisustus) ning teise võimalusena nõue vähendada hagejale selles otsuses määratud trahvi,

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees I. Pelikánová, kohtunikud K. Jürimäe (ettekandja) ja M. van der Woude,

kohtusekretär: ametnik K. Andová,

arvestades kirjalikus menetluses ja 29. veebruari 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

Vaidluse taust

1 23. juuni 2010. aasta otsuses K(2010) 4185 (lõplik) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39.092 – Vannitoa seadmed ja sisustus) (edaspidi „vaidlustatud otsus") tuvastas Euroopa Komisjon ELTL artikli 101 lõike 1 ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu artikli 53 rikkumise vannitoa seadmete ja sisustuse sektoris. See rikkumine, kus väidetavalt osalesid 17 ettevõtjat, pandi toime eri perioodidel ajavahemikus 16. oktoobrist 1992 kuni 9. novembrini 2004 ning see toimus konkurentsivastaste kokkulepete või kooskõlastatud tegevuse vormis Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria territooriumil (vaidlustatud otsuse põhjendused 2 ja 3 ning artikkel 1).

2 Täpsemalt märkis komisjon vaidlustatud otsuses, et tuvastatud rikkumine seisnes esiteks vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate poolt iga-aastase hinnatõusu ja muude hinnategurite kooskõlastamises regulaarsetel koosolekutel riiklikes kutseühendustes, teiseks hindade kindlaksmääramises või kooskõlastamises selliste konkreetsete sündmuste korral nagu toorainehinna suurenemine, euro kasutuselevõtt ja maanteemaksu kehtestamine ning kolmandaks tundliku äriteabe avaldamises ja vahetamises. Lisaks tuvastas komisjon, et hindade kindlaksmääramine vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris toimus iga-aastase tsüklina. Selles kontekstis kehtestasid tootjad hinnaskaalad, mis tavaliselt kehtisid terve aasta ning mida kasutati ärisuhete alusena hulgimüüjatega (vaidlustatud otsuse põhjendused 152–163).

3 Keelatud kokkuleppega seotud tooted on vannitoaseadmed ja -sisustus, mis kuuluvad ühte järgmisest kolmest tootealamrühmast: kraanid ja toruliitmikud, dušikabiinid ja lisaseadmed ning keraamilised tooted (edaspidi „kolm tootealamrühma") (vaidlustatud otsuse põhjendused 5 ja 6).

4 Hageja Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG, kes toodab eespool nimetatud kolmest tootealamrühmast kraane ja toruliitmikke, on üks vaidlustatud otsuse adressaatidest (vaidlustatud otsuse põhjendused 34–36).

5 Masco Corp. ja tema tütarettevõtjad, sh Hansgrohe AG, kes toodab kraane ja toruliitmikke, ja Hüppe GmbH, kes toodab dušikabiine, teavitasid 15. juulil 2004 komisjoni keelatud kokkuleppest vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris ja taotlesid kaitset trahvide eest vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „2002. aasta koostööteatis"), või kui seda ei anta, siis trahvisummade vähendamist. Komisjon võttis 2. märtsil 2005 Masco suhtes vastu 2002. aasta koostööteatise punkti 8 alapunkti a ja punkti 15 kohaselt tingimusliku otsuse trahvide eest kaitse andmise kohta (vaidlustatud otsuse põhjendused 126–128).

6 Komisjon viis 9. ja 10. novembril 2004 nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (ELT 2003, L 1; lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 20 lõike 4 alusel mitme vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris tegutseva äriühingu ja riiklike kutseühenduste ruumides läbi etteteatamata kontrollid (vaidlustatud otsuse põhjendus 129).

7 15. ja 19. novembril 2004 taotlesid Grohe Beteiligungs GmbH ja tema tütarettevõtjad ning American Standard Inc. (edaspidi „Ideal Standard") 2002. aasta koostööteatise alusel kaitset trahvide eest, või kui seda ei anta, siis trahvisummade vähendamist (vaidlustatud otsuse põhjendused 131 ja 132).

8 Ajavahemikus 15. novembrist 2005 kuni 16. maini 2006 saatis komisjon vastavalt määruse nr 1/2003 artiklile 18 teabenõudeid mitmele vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris tegutsevale äriühingule ja ühendusele, sh hageja (vaidlustatud otsuse põhjendus 133).

9 17. ja 19. jaanuaril 2006 taotlesid Roca SARL ja Hansa Metallwerke AG ning nende tütarettevõtjad 2002. aasta koostööteatise alusel kaitset trahvide eest, või kui seda ei anta, siis nende trahvisumma vähendamist. 20. jaanuaril 2006 taotles ka hageja sellist kaitset, või kui seda ei anta, siis trahvisumma vähendamist (vaidlustatud otsuse põhjendused 135–138).

10 Komisjon võttis 26. märtsil 2007 vastu vastuväiteteatise, mis tehti hagejale teatavaks (vaidlustatud otsuse põhjendus 139).

11 Ajavahemikus 12. kuni 14. novembrini 2007 toimus ärakuulamine, millel hageja osales (vaidlustatud otsuse põhjendus 143).

12 Komisjon saatis 9. juulil 2009 mitmele äriühingule, sh hageja, asjaolude ülevaadet käsitleva kirja, juhtides nende tähelepanu teatavatele tõenditele, millele komisjon kavatses lõpliku otsuse vastuvõtmisel tugineda (vaidlustatud otsuse põhjendused 147 ja 148).

13 Ajavahemikus 19. juunist 2009 kuni 8. märtsini 2010 saatis komisjon määruse nr 1/2003 artikli 18 alusel täiendavaid teabenõudeid mitmele äriühingule, sh hageja (vaidlustatud otsuse põhjendused 149–151).

14 23. juunil 2010 võttis komisjon vastu vaidlustatud otsuse.

15 Vaidlustatud otsuses leidis komisjon esiteks, et eespool punktis 2 kirjeldatud tegevus kuulus tervikplaani, mille eesmärk oli piirata konkurentsi nimetatud otsuse adressaatide vahel ning millel oli ühe vältava rikkumise tunnused, mis hõlmas eespool punktis 3 nimetatud kolme tootealamrühma ning Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria territooriumi (vaidlustatud otsuse põhjendused 778 ja 793) (edaspidi „tuvastatud rikkumine”). Sellega seoses rõhutas ta eelkõige asjaolu, et tegevus vastas korduvale mudelile, mis osutus samaks kuues komisjoni uurimisega hõlmatud liikmesriigis (vaidlustatud otsuse põhjendused 778 ja 793). Ta tõi välja ka selliste riiklike kutseühenduste olemasolu, mille tegevus hõlmab kõiki kolme eespool punktis 3 nimetatud tootealamrühma ja mida ta nimetas „kooskõlastusasutuseks”, selliste riiklike kutseühenduste olemasolu, kuhu kuuluvad liikmed, kelle tegevus on seotud vähemalt kahega kolmest tootealamrühmast ja mida ta nimetas „toodetevaheliseks ühenduseks” ning spetsialiseerunud ühenduste olemasolu, kuhu kuuluvad liikmed, kelle tegevus on seotud ühega kolmest tootealamrühmast (vaidlustatud otsuse põhjendused 796 ja 798). Viimaseks tuvastas ta selliste ettevõtjate tuumikrühma esinemise, kes osalesid keelatud kokkuleppes eri liikmesriikides ning kooskõlastusasutustes ja toodetevahelistes ühendustes (vaidlustatud otsuse põhjendused 796 ja 797).

16 Seoses hageja osalemisega tuvastatud rikkumises märkis komisjon, et kuigi ta oli kraanide ja toruliitmike tootja, oli ta siiski teadlik tuvastatud rikkumise esemeks olevatest eri tootesarjadest, arvestades tema osalemist kooskõlastusasutuste Arbeitskreis Sanitärindustrie (edaspidi „ASI”) Austrias ja IndustrieForum Sanitär Saksamaal salajastel koosolekutel (vaidlustatud otsuse põhjendus 872). Kuid mis puudutab keelatud kokkuleppe geograafilist ulatust, siis leidis komisjon, et hagejat ei saanud pidada teadlikuks kogu keelatud kokkuleppest, vaid arvestades tema osalemist kahel eespool viidatud kooskõlastusasutuse ja spetsialiseerunud ühenduse koosolekutel Saksamaal kraanide ja toruliitmike alamrühmas, st Arbeitsgemeinschaft Sanitärindustrie (edaspidi „AGSI”), üksnes Saksamaal ja Austrias toiminud salajastest kokkulepetest (vaidlustatud otsuse põhjendus 873).

17 Teiseks, igale ettevõtjale määratud trahvi arvutamiseks tugines komisjon suunistele määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta suunised”) (vaidlustatud otsuse põhjendus 1184).

18 Kõigepealt tegi komisjon kindlaks trahvi põhisumma. Selleks täpsustas ta vaidlustatud otsuses, et see arvutus põhines iga ettevõtja osas tema müügil liikmesriigi kaupa, mida korrutati igas liikmesriigis tuvastatud rikkumises osalemise aastate arvuga ja asjassepuutuva tootealamrühma puhul, et võtta arvesse seda, et mõned ettevõtjad tegutsevad vaid mõnes liikmesriigis või ainult ühes eespool punktis 3 nimetatud kolmest tootealamrühmast (vaidlustatud otsuse põhjendus 1197).

19 Pärast seda täpsustust määras komisjon tuvastatud rikkumise raskusega seotud koefitsiendi 15%-le 2006. aasta suuniste punktide 20–23 tähenduses. Selleks võttis ta arvesse nimetatud rikkumise nelja hindamiskriteeriumi, st laad, ühine turuosa, geograafiline ulatus ja rikkumise toimepanemine (vaidlustatud otsuse põhjendused 1210–1220).

20 Lisaks, komisjon määras tuvastatud rikkumise kestuse eest hagejale kindlaksmääratud trahvi põhisummale kohaldatavaks koefitsiendiks 2006. aasta suuniste punkti 24 alusel 6,66 Saksamaal, kuna hageja osales seal tuvastatud rikkumises 6. märtsist 1998 kuni 9. novembrini 2004, ning 3,66 Austrias, kuna hageja osales seal tuvastatud rikkumises 2. märtsist 2001 kuni 9. novembrini 2004 (vaidlustatud otsuse põhjendus 1223).

21 Viimaseks, komisjon otsustas 2006. aasta suuniste punkti 25 alusel ning selleks, et ära hoida kõnealuste ettevõtjate soovi osaleda hindade määramise horisontaalkokkulepetes, mis on sarnased vaidlustatud otsuse esemeks olevate kokkulepetega, ning eespool punktis 19 nimetatud nelja hindamiskriteeriumi arvestades suurendada trahvi põhisummat 15% suuruse lisasumma võrra (vaidlustatud otsuse põhjendused 1224 ja 1225).

22 Sellest tulenevalt on hageja trahvi põhisumma [konfidentsiaalne] [1] eurot (vaidlustatud otsuse põhjendus 1226).

23 Seejärel analüüsis komisjon raskendavate või kergendavate asjaolude olemasolu, mis võiksid õigustada trahvi põhisumma kohandamist. Ta ei tuvastanud hageja osas ühtegi raskendavat või kergendavat asjaolu.

24 Pärast seda kohaldas komisjon määratava trahvisumma kindlakstegemiseks määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 alusel eelmise majandusaasta kogukäibe 10% ülempiiri (edaspidi „10% käibe ülempiir"). Hagejale määratud trahvisumma oli pärast 10% ülempiiri kohaldamist 12 517 671 eurot (vaidlustatud otsuse põhjendused 1261 ja 1264).

25 Viimaseks kinnitas komisjon, et hagejal ei olnud õigust trahvi vähendamisele 2002. aasta koostööteatuse alusel, kuna tema esitatud tõenditele ei saanud omistada olulist lisaväärtust nimetatud teatise punkti 21 tähenduses (vaidlustatud otsuse põhjendus 1304).

26 Eeltoodut arvestades tuvastas komisjon vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikes 2, et hageja on rikkunud ELTL artiklit 101 ja EMP lepingu artiklit 53, osaledes ajavahemikus 6. märtsist 1998 kuni 9. novembrini 2004 jätkuvas kokkuleppes või kooskõlastatud tegevuses vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris Saksamaa ja Austria territooriumil.

27 Selle tuvastatud rikkumise eest määras komisjon vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 6 hagejale 12 517 671 euro suuruse trahvi.

28 Vaidlustatud otsuse artiklis 3 määras komisjon, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud ettevõtjad peavad esiteks tuvastatud rikkumise lõpetama, kui nad ei ole seda juba teinud, ning teiseks hoiduma igasugusest vaidlustatud otsuse artiklis 1 kirjeldatud tegevuse või käitumise kordamisest ning igasugusest tegevusest või käitumisest, millel on sama või sarnane eesmärk või tagajärg.

1 — „Konfidentsiaalsed andmed on kustutatud".

29 Vaidlustatud otsuse artiklis 4 on loetletud vaidlustatud otsuse adressaadid, sealhulgas hageja.

Menetlus ja poolte nõuded

30 Üldkohtu kantseleisse 8. septembril 2010 saabunud avaldusega esitas hageja käesoleva hagi.

31 Euroopa Liidu Nõukogu esitas 14. oktoobril 2010 eraldi dokumendiga Üldkohtusse avalduse menetlusse astumiseks komisjoni nõuete toetuseks. Üldkohtu neljanda koja esimees rahuldas selle taotluse 8. märtsi 2011. aasta määrusega.

32 Nõukogu esitas menetlusse astuja seisukohad 7. aprillil 2011. Kohtuasja pooled esitasid nimetatud seisukohtade kohta oma märkused.

33 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (neljas koda) avada suulise menetluse ja esitas Üldkohtu kodukorra artikli 64 kohaste menetlust korraldavate meetmete raames hagejale kirjalikke küsimusi. Hageja vastas neile küsimustele ettenähtud tähtajal 30. jaanuari 2012. aasta kirjas.

34 Poolte kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu suulistele küsimustele kuulati ära 29. veebruari 2012. aasta kohtuistungil.

35 Hageja palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus teda puudutavas osas;

— teise võimalusena vähendada hagejale määratud trahvi; ja

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

36 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

37 Nõukogu palub Üldkohtul:

— lükata määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 õigusvastasuse väide tagasi;

— otsustada nõuetekohaselt kohtukulude jaotus.

Õiguslik käsitlus

38 Sissejuhatuseks tuleb meenutada, et Euroopa Liidu kohtu kontroll, mida ta teostab komisjoni otsuste suhtes, milles karistatakse konkurentsiõiguse rikkumiste eest, rajaneb õiguspärasuse kontrollil, mis on ette nähtud ELTL artiklis 263 ja mida juhul, kui talle esitatakse sellekohane taotlus, täiendatakse täieliku pädevusega, mis on kohtule antud vastavalt ELTL artiklile 261 määruse nr 1/2003 artiklis 31 (vt selle kohta Euroopa Kohtu 8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-386/10 P: Chalkor *vs.* komisjon, EKL 2011, lk I-13085, punktid 53, 63 ja 64). See pädevus annab kohtule lisaks karistuse õiguspärasuse kontrollimisele õiguse asendada komisjoni hinnang enda omaga ja järelikult vajaduse korral määratud trahv või karistusmakse tühistada, seda vähendada või suurendada (vt Euroopa Kohtu

8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-272/09 P: KME Germany jt *vs*. komisjon, EKL 2011, lk I-12789, punkt 103 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta Üldkohtu 5. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas: T-11/06, Romana Tabacchi *vs*. komisjon, EKL 2011, lk II-6681, punkt 265).

39 Käesolevas asjas ei ole vaidlust selles, et hageja esitas vaadeldavas hagis Üldkohtule kaks esimest nõuet, millest esimeses palus teda puudutavas osas tühistada vaidlustatud otsus ning teises täiendava võimalusena vähendada talle määratud trahvisummat.

40 Veel olgu märgitud, et komisjon väidab kostja vastuses, et esimene nõue on sisuliselt vastuvõetamatu, kuna selle põhjendamiseks ei ole hagiavalduses esitatud ühtegi väidet.

41 Arvestades kohtupraktika meedetuletust ja eeltoodud kaalutlusi, analüüsib Üldkohus esiteks hagiavalduse esimese nõude vastuvõetavust. Teiseks analüüsib ta vaidlustatud otsuse õiguspärasuse kontrolli raames esimese võimalusena esitatud vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõude põhjendatust ning seejärel kolmandaks teise võimalusena esitatud nõude põhjendatust, et Üldkohus kasutaks oma täielikku pädevust, et muuta hagejale komisjoni poolt määratud trahvisummat, vähendades seda.

I – *Vastuvõetavus*

42 Komisjon väidab, et esimene nõue on sisuliselt vastuvõetamatu, kuna hageja esitatud väidete eesmärk on sisuliselt vaid trahvisumma vähendamine. Lisaks leiab ta, et hageja katse korvata hagiavalduse põhjendamise puudust repliigis, tuleb hilinenuna tagasi lükata.

43 Hageja väidab sisuliselt vastu, et hagiavalduses esitatud asjaoludest tuleb tuletada, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada. Lisaks, repliigis täpsustab ta, et see kehtetus tuleneb tõsiasjast, et ta ei osalenud tuvastatud rikkumises, kuna nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 873 järeldas, ei olnud ta teadlik rikkumise geograafilisest ulatusest, st kuus liikmesriiki.

44 Kõigepealt, mis puudutab esimese nõude vastuvõetavuse hindamist, siis esiteks tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kui hageja ei esita nõude põhjendamiseks ühtegi väidet, ei ole kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c ette nähtud tingimus, mille kohaselt tuleb esitada ülevaade fakti- ja õigusväidetest, täidetud ning see nõue tuleb vastuvõetamatuse tõttu kõrvale jätta (vt selle kohta Üldkohtu 14. mai 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-339/94-T-342/94: Metsä-Serla jt *vs*. komisjon, EKL 1998, lk II-1727, punkt 62, ning 23. märtsi 2004. aasta otsus kohtuasjas T-310/02: Theodorakis *vs*. nõukogu, EKL AT lk I-A-95 ja II-427, punktid 21 ja 22).

45 Lisaks, samuti nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et kuigi tuleb möönda, et hagiavalduse väidete esitamine ei ole seotud kodukorra terminoloogiaga ega loeteluga ning et nende väidete esitamine pigem nende sisust kui õiguslikust kvalifikatsioonist lähtuvalt on piisav, kuid seda siiski tingimusel, et need väited tulenevad piisavalt selgelt hagiavaldusest (Üldkohtu 28. aprilli 1993. aasta määrus kohtuasjas T-85/92: De Hoe *vs*. komisjon, EKL 1993, lk II-523, punkt 21, ja 20. jaanuari 2012. aasta määrus kohtuasjas T-315/10: Groupe Partouche *vs*. komisjon, punkt 20, Üldkohtu 25. oktoobri 2012. aasta otsus kohtuasjas T-161/06: Arbos *vs*. komisjon, punkt 22).

46 Käesolevas asjas tuleb esimese nõude vastuvõetavuse üle otsustamiseks vastavalt eespool punktides 44 ja 45 meenutatud kohtupraktikale kontrollida, kas hageja esitas väited ja vähemalt kokkuvõtlikult faktilised ja õigusliku asjaolud, millele need etteheited tuginevad ja mis sisuliselt seda nõuet toetavad.

47 Selles suhtes tuleb märkida, et hagiavalduse põhjendamiseks esitab hageja kaheksa väidet. Esimese väite kohaselt on talle ette heidetava rikkumise tuvastamise ja määratud trahvisummaga seoses rikutud määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3; teise väite kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3, mis tuleneb selle määruse artikli 23 lõikes 2 trahvi ülempiirina ette nähtud 10% piiri

kohaldamisest; kolmas väide puudutab tuvastatud rikkumises hageja individuaalse osalemise arvesse võtmata jätmist, rikkudes võrdse kohtlemise põhimõtet; neljas väide puudutab komisjoni varasemate otsuste arvesse võtmata jätmist, rikkudes võrdse kohtlemise põhimõtet; viiendaks ei ole arvesse võetud hageja piiratud majanduslikku suutlikkust, rikkudes proportsionaalsuse põhimõtet; kuuenda väite kohaselt on rikutud tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet, kusjuures see rikkumine tuleneb 2006. aasta suuniste kohaldamisest, mis näevad enne nende vastuvõtmist toimunud tegevuse eest ette suunistest määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ST] artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „1998. aasta suunised") rangema trahvide arvutamise meetodi; seitsmenda väite kohaselt rikub määruse nr 1/2003 artikli 23 lõige 3 täpsuse põhimõtet ning kaheksas väide puudutab 2006. aasta suuniste õigusvastasust, kuna need annavad komisjonile liiga ulatusliku kaalutlusruumi. Need kaks viimast väidet on õigusvastasuse vastuväited.

48 Tõepoolest tuleb tõdeda, et hageja esitas kaheksa väidet, täpsustamata, millist kahte esimest nõuet need põhjendavad.

49 Siiski tuleb märkida, et peale kolmanda väite, milles sisuliselt palutakse Üldkohtul muuta hagejale määratud trahvi arvutamise parameetreid lähtuvalt tema olukorrast võrreldes teiste osalejate olukorraga, on teise nõude põhjendamiseks esitatud esimene, teine, neljas ja viies väide, milles sisuliselt palutakse Üldkohtul tuvastada, et kuna komisjon ei võtnud arvesse hageja tuvastatud rikkumises osalemist iseloomustavaid eri asjaolusid, tegi komisjon mitu hindamisviga, mis vaidlustatud otsust rikuvad ja millest tulenevalt tuleks vaidlustatud otsus tühistada või vähemalt vähendada hagejale määratud trahvi. Kuuenda väite osas tuleb märkida, et viidates tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtte rikkumisele, mis tuleneb 2006. aasta suuniste kohaldamisest hagejale etteheidetavale tegevusele, mis on varasem nende suuniste vastuvõtmisest, palub hageja sisuliselt Üldkohtul tuvastada, et vaidlustatud otsuses komisjoni kasutatud trahvi arvutamise meetod on vigane, millest tulenevalt tuleks vaidlustatud otsus tühistada või vähemalt talle määratud trahvi vähendada, kuna juhul, kui komisjon oleks kohaldanud 1998. aasta suuniseid, oleks see trahv olnud väiksem. Seoses seitsmenda ja kaheksanda väitega tuleb tõdeda, et viidates määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 ning 2006. aasta suuniste õigusvastasusele, soovib hageja tõendada, et vaidlustatud otsus on osas, milles see rajaneb talle määratud trahvi arvutamiseks nimetatud artiklil ja nimetatud suunistel, vigane, millest tulenevalt Üldkohus peaks vaidlustatud otsuse tühistama või vähemalt talle määratud trahvi vähendama.

50 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et välja arvatud kolmas väide, on teised väited hagiavalduses esitatud ka esimese nõude põhjendamiseks. Järelikult, vastupidi komisjoni väidetule tuleb esimene nõue tunnistada vastuvõetavaks.

51 Seejärel, mis puudutab repliigis hageja esitatud argumentide vastuvõetavust, et tõendada, et ta ei osalenud ühes vältavas rikkumises, mis hõlmab kuut liikmesriiki, siis tuleb meenutada, et kodukorra artikli 44 lõike 1 punktist c koosmõjus artikli 48 lõikega 2 nähtub, et hagiavalduses tuleb märkida vaidluse ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest ning et menetluse käigus ei või esitada uusi väiteid, välja arvatud juhul, kui need tuginevad faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus. Samas tuleb tunnistada vastuvõetavaks väide, millega otseselt või kaudselt täiendatakse varem hagiavalduses esitatud väidet ja millel on selle väitega otsene seos (vt Üldkohtu 26. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas T-94/98: Alferink jt *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-1125, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

52 Käesolevas asjas – seoses tuvastatud rikkumise geograafilise ulatusega – märgib Üldkohus, et hagiavalduses heitis hageja kahel korral, st esimese ja kolmanda väite põhjendamiseks komisjonile ette seda, et viimane tegi talle määratud trahvi arvutamisel hindamisvea, mis tuleneb samade tegurite kohaldamisest kui need, mida kasutati ettevõtjate puhul, kes olid teadlikud tuvastatud rikkumisest tervikuna, samas kui vaidlustatud otsuse põhjenduses 873 järeldas komisjon, et hageja teadmine

nimetatud rikkumise geograafilisest ulatusest piirdus kahe liikmesriigi (Saksamaa ja Austria) territooriumiga kuuest rikkumisega hõlmatud liikmesriigist. Lisaks, kahel korral väidab hageja, et tema rikkumises osalemine piirdus seega nende kahe liikmesriigi territooriumiga.

53 Seevastu tuleb tuvastatud rikkumise muude oluliste tunnustega seoses tõdeda, et hageja ei vaidlustanud hagiavalduses neid tunnuseid ning eeskätt asjaolu, et nimetatud rikkumine puudutas eespool punktis 3 nimetatud kolme tootealamrühma, vaid piirdus väitega, et ta tegutses vaid nendest kolmest alamrühmast ühe turul.

54 Eeltoodud järeldusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et repliigis hageja esitatud argumentidega, millega vaidlustatakse tuvastatud rikkumise geograafiline ulatus, täiendatakse hagiavalduses esitatud etteheidet, ja need tuleb seega tunnistada vastuvõetavaks. Seevastu teised repliigis esitatud argumendid, millega vaidlustatakse tuvastatud rikkumise muud olulised tunnused, ei kujuta endast hagiavalduses esitatud etteheite täiendust ning need tuleb nende hilinenult esitamist arvestades vastuvõetamatuks tunnistada.

II – *Sisulised küsimused*

55 Nagu märgitud eespool punktis 49, esitab hageja hagi põhjendamiseks kaheksa väidet. Esimene, teine, neljas, viies ja kuues väide esitati nii vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõude põhjendamiseks kui ka selle nõude põhjendamiseks, milles palutakse Üldkohtul vähendada hagejale määratud trahvisummat (esimene ja teine nõue). Kolmas väide on esitatud ainult selle nõude põhjendamiseks, milles palutakse Üldkohtul nimetatud trahvi vähendada (teine nõue). Nagu samast punktist nähtub, tuleb seitsmendat ja kaheksandat väidet pidada õigusvastasuse vastuväideteks.

56 Järelikult tuleb kõigepealt analüüsida seitsmenda ja kaheksanda väite raames esitatud kahte õigusvastasuse vastuväidet. Nagu märgitud eespool punktis 41, analüüsitakse seejärel esiteks vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõuet ning teiseks nõuet, et Üldkohus kasutaks oma täielikku pädevust, et muuta määratud trahvi summat, seda vähendades.

A – *Õigusvastasuse vastuväited*

1. Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 õigusvastasuse vastuväide

57 Hageja väidab sisuliselt seoses määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 õigusvastasuse vastuväitega (edaspidi „esimene vastuväide”), et kõnealune artikkel, millel vaidlustatud otsus rajaneb, rikub „täpsuse põhimõtet”, kuna selles artiklis on mainitud trahvisumma arvutamise parameetritena mainitud vaid rikkumise raskust ja kestust, neid mõisteid täpsemalt defineerimata, millest tulenevalt on komisjonil trahvi määramise osas peaaegu piiramatu kaalutlusruum.

58 Komisjon, keda toetab nõukogu, ei nõustu hageja esimese vastuväite toetuseks esitatud argumentidega.

59 Kuigi hageja viitab käesolevas asjas „täpsuse põhimõtte” rikkumisele, tuleb tõdeda, et sisuliselt osutab ta karistuste seaduses sätestatuse ja õiguskindluse põhimõtetele, väites, et rikkumise raskuse ja kestuse mõisted ei ole piisavalt täpsed (vt selle kohta Euroopa Kohtu 29. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-352/09 P: ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon, EKL 2011, lk I-2359, punkt 80). Esimest vastuväidet tuleb seega analüüsida nendest kahest põhimõttest lähtuvalt.

60 Sellega seoses nähtub kohtupraktikast, et karistuste seaduses sätestatuse põhimõte, nagu see on toodud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (ELT 2010, C 83, lk 389) artiklis 49 ja sätestatud eeskätt Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud inimõiguste ja põhivabaduste konventsiooni (edaspidi „EIÕK”) artiklis 7, on õiguskindluse põhimõtte tuletis, mis nõuab, et Euroopa Liidu õigusnormid määratleksid

selgelt rikkumised ja karistused (vt eespool punktis 59 viidatud kohtuotsus ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika, vt selle kohta ka Üldkohtu 5. aprilli 2006. aasta otsus kohtuasjas T-279/02: Degussa *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-897, punkt 66, ning 19. mai 2010. aasta otsus kohtuasjas T-11/05: Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 58).

61 Pealegi nõuab õiguskindluse põhimõte, et niisugused õigusnormid peavad võimaldama asjassepuutuvatel isikutel täpselt teada oma kohustuste ulatust, mida need õigusnormid neile ette näevad, ja neil isikutel peab olema võimalik selgelt teada oma õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt (eespool punktis 59 viidatud Euroopa Kohtu otsus ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Karistuste seaduses sätestatuse ja õiguskindluse põhimõtete nõuete täitmiseks ei ole nõutav, et karistuste määramise aluseks olnud sätte sõnastus oleks niivõrd täpne, et sätte rikkumisest tulenevad tagajärjed oleks absoluutse kindlusega ettenähtavad. Nimelt ei too sätte ebamäärane sõnastus tingimata kaasa nende kahe põhimõtte rikkumist ja asjaolu, et seadusega antakse kaalutlusõigus, ei riku tingimata ootuspärasuse nõuet, kui sellise õiguse ulatus ja kasutuskord on piisavalt selgelt määratletud (vt selle kohta eespool punktis 60 viidatud kohtuotsus Degussa *vs.* komisjon, punkt 71, ja eespool punktis 60 viidatud kohtuotsus Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, punktid 62 ja 63).

63 Selles küsimuses on Euroopa Kohus leidnud, et seaduse selgust tuleb hinnata mitte ainult asjakohase sätte sõnastuse põhjal, vaid ka väljakujunenud ja avaldatud kohtupraktikas esitatud täpsustusi silmas pidades (22. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas C-266/06 P: Evonik Degussa *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 40). Euroopa Kohus on ka toonitanud, et kohtupraktikas seoses liidu konkurentsiõiguses trahvide arvutamise meetodiga välja toodud kriteeriume on muu hulgas kasutanud komisjon suuniste sõnastamiseks ning need on võimaldanud tal välja kujundada teadaoleva ja kättesaadava otsustuspraktika (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Evonik Degussa *vs.* komisjon, punkt 61).

64 Seoses määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 kehtivusega karistuste seaduses sätestatuse ja õiguskindluse seisukohalt tuleb meenutada, et Üldkohus on esimese vastuväite põhjendamiseks hageja esitatud argumentidega sisuliselt sarnaste argumentidega seoses juba leidnud, et selle artikli lõiked 2 ja 3, mida tuleb lugeda koostoimes, kuna need piiravad komisjoni kaalutluspädevust, vastavad karistuste seadluslikkuse ja õiguskindluse põhimõtetest tulenevatele nõuetele (eespool punktis 60 viidatud kohtuotsus Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, punktid 63–72).

65 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimene vastuväide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

2. 2006. aasta suuniste õigusvastasuse vastuväide

66 Hagiavaldusest ja 30. jaanuari 2012. aasta kirjast nähtub, et hageja väidab seoses 2006. aasta suuniste õigusvastasuse vastuväitega (edaspidi „teine vastuväide”), et suunised, eeskätt punktid 35 ja 37 on õigusvastsed, kuna need rikuvad karistuste seaduses sätestatuse ja õiguskindluse põhimõtteid, arvestades peaaegu piiramatut kaalutlusruumi, mille need komisjonile annavad.

67 Komisjon ei nõustu hageja teise vastuväite põhjendamiseks esitatud argumentidega.

68 Sellega seoses, esiteks tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale aitab suuniste vastuvõtmine komisjoni poolt oma olemuselt kaasa karistuste seaduses sätestatuse põhimõtte tagamisele. Sellega seoses olgu märgitud, et suunised määravad üldiselt ja abstraktselt meetodi, mille komisjon on endale kehtestanud trahvisummade kindlaksmääramisel, ja tagavad seetõttu ettevõtjate õiguskindluse

(Euroopa Kohtu 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punktid 211 ja 213).

69 Teiseks tuleneb 2006. aasta suuniste punktist 2, et suunised on osa määruse nr 1/2003 artikli 23 lõigetes 2 ja 3 kehtestatud õiguslikust raamistikust. Kuid eespool punktides 59–64 on kindlaks tehtud, et see artikkel vastab karistuste seaduses sätestatuse ja õiguskindluse põhimõtetest tulenevatele nõuetele.

70 Kolmandaks tuleb toonitada, et 2006. aasta suuniseid vastu võttes ei ületanud komisjon talle määruse nr 1/2003 artikli 23 lõigetes 2 ja 3 antud kaalutluspädevuse piire (vt selle kohta analoogia alusel eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 250).

71 Nimelt on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 3 ette nähtud, et komisjon võtab trahvisumma kindlaksmääramiseks arvesse rikkumise raskust ja kestust. Vastavalt 2006. aasta suuniste punktile 19 arvutatakse trahvi põhisumma osakaaluna müügiväärtusest, mis saadakse rikkumise raskusastme korrutamisel aastate hulgaga, mil rikkumine aset leidis.

72 Täpsemalt, rikkumise raskuse arvessevõtmise osas näevad 2006. aasta suuniste punktid 21–23 ette, et osakaal määratakse maksimaalselt 30% müügiväärtusest (edaspidi „„rikkumise raskuse” koefitsient”), võttes arvesse teatava hulga tegureid, nagu rikkumise laad, kõikide rikkumises osalevate ettevõtjate turuosa kokku, rikkumise geograafiline ulatus ja asjaolu, kas rikkumine ka toime pandi, kusjuures hindade määramise, turu jagamise ja tootmise piiramise kokkulepped on juba oma olemuselt kõige tõsisemad konkurentsipiirangud. 2006. aasta suuniste punktis 25 on täpsustatud, et komisjon lisab hoiatamise eesmärgil eespool viidatud tegureid arvestades põhisummale summa, mis võimaldab arvutada lisasumma (edaspidi „„lisasumma” koefitsient”), mis moodustab 15–25% müügiväärtusest.

73 Seoses rikkumise kestuse arvessevõtmisega näeb 2006. aasta suuniste punkt 24 ette esiteks, et müügiväärtuse alusel kindlaks tehtud summa korrutatakse rikkumises osalemise aastate hulgaga, ning teiseks, et vähem kui kuus kuud kestnud rikkumine loetakse pooleaastaseks rikkumiseks; rohkem kui kuus kuud, kuid vähem kui aasta kestnud rikkumine loetakse aastaseks rikkumiseks.

74 Vastavalt 2006. aasta suuniste punktidele 27–31 võidakse põhisummat seejärel kohandada, et võtta arvesse raskendavaid ja kergendavaid asjaolusid ning et tagada trahvisumma piisavalt hoiatav mõju. Nimetatud suuniste punkti 34 kohaselt võib põhisummat ka vähendada, et võtta arvesse 2002. aasta koostööteatist.

75 2006. aasta suuniste punktis 32 on veel täpsustatud, et vastavalt määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikele 2 ei ületa ühegi rikkumises osalenud ettevõtja või ettevõtjate ühenduse puhul trahv 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

76 Viimaseks, komisjon näeb erandkorras esiteks 2006. aasta suuniste punktis 35 ette, et ta võib trahvisumma kehtestamisel võtta arvesse ettevõtja maksevõimetust. Vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei jäta see säte komisjonile piiramatut kaalutlusruumi, kuna trahvi vähendamise tingimused maksejõuetuse tõttu on seal väga täpselt kirjeldatud. Nimelt on selles punktis täpsustatud, et esiteks ei vähendata trahvi mingil juhul pelgalt ebasoodsa või kahjumliku finantsolukorra tõttu ning teiseks saab vähendamine toimuda üksnes kindlate tõendite alusel, mille kohaselt seaks trahvi määramine pöördumatult ohtu asjaomase ettevõtja majandusliku elujõulisuse ning tema varad kaotaks igasuguse väärtuse.

77 Teiseks, 2006. aasta suuniste punktis 37 märgib komisjon, et konkreetse juhtumi eripäradest või teataval tasemel hoiatava mõju tagamisest tingituna võib olla õigustatud 2006. aasta suunistes kirjeldatud meetodist loobumine. Kuna selle punkti sätted ei luba tal kõrvale kalduda määruse

nr 1/2003 artikli 23 lõigetes 2 ja 3 esitatud põhimõtetest, tuleb asuda seisukohale, et vastupidi hageja väidetule ei anna need komisjonile peaaegu piiramatut kaalutlusõigust ning järelikult ei kaldu see punkt kõrvale karistuste seaduses sätestatuse põhimõttest.

78 Seetõttu aitas 2006. aasta suuniste vastuvõtmine komisjoni poolt, kuivõrd see toimus määruse 1/2003 artikli 23 lõigetega 2 ja 3 ette nähtud õiguslikus raamistikus, täpsustada sellest sättest tuleneva komisjoni kaalutlusõiguse piirid (eespool punktis 60 viidatud kohtuotsus Degussa *vs.* komisjon, punkt 82) ega rikkunud karistuste seaduses sätestatuse põhimõtet, vaid aitas selle tagamisele kaasa.

79 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teine vastuväide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

B – *Esimese võimalusena esitatud nõue tühistada osaliselt vaidlustatud otsus*

80 Nagu märgitud eespool punktis 49, esitati esimene, teine, neljas, viies ja kuues väide muu hulgas vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõude põhjendamiseks.

81 Kuivõrd komisjon kohaldas vaidlustatud otsuses 2006. aasta suuniseid ning kuivõrd, nagu on järeldatud eespool punktis 78, teine vastuväide tuleb tagasi lükata, tuleb kõigepealt analüüsida kuuendat väidet tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtte rikkumise kohta, mis tuleneb suuniste kohaldamisest hageja tegevusele, mis on nende vastuvõtmisest varasem. Seejärel analüüsitakse esimest, teist, neljandat ja viiendat väidet, kuivõrd nendega soovitakse tõendada, et vaidlustatud otsuses on tehtud vigu, mis tulenevad komisjoni mitmest hindamisveast.

1. Kuues väide, et rikutud on tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet

82 Hageja väidab, et kuna keelatud kokkulepe puudutab ajavahemikku 1992–2004, oleks komisjon pidanud kohaldama 1998. aasta suuniseid. Hageja on arvamusel, et kuna komisjon arvutas trahvid 2006. aasta suuniste alusel, rikkus ta tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet. Ta lisab, et 1998. aasta suuniste alusel määratud trahvid oleks olnud väiksemad.

83 Komisjon vaidleb vastu hageja kuuenda väite põhjendamiseks esitatud argumentidele.

84 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale võimaldab kriminaalseaduste tagasiulatuva jõu puudumise põhimõte, nagu see on toodud põhiõiguste harta artiklis 49 ning muu hulgas EIÕK artiklis 7, mille järgimist tagab liidu kohus, vaidlustada rikkumist ette näinud normi uue tõlgenduse tagasiulatuvat kohaldamist, kui selle tõlgenduse tulemus ei olnud mõistlikult ettenähtav rikkumise toimepanemise hetkel (vt selle kohta analoogia alusel Euroopa Kohtu 8. veebruari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-3/06 P. Groupe Danone *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-1331, punktid 87–89 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Üldkohtu 2. veebruari 2012. aasta otsus kohtuasjas T-83/08: Denki Kagaku Kogyo ja Denka Chemicals *vs.* komisjon, punkt 120).

85 Teiseks, samuti nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et isegi kui määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikest 5 ilmneb, et komisjoni otsustel, millega määratakse konkurentsiõiguse rikkumise eest trahve, ei ole karistusõiguslikku iseloomu, on komisjonil siiski kohustus igasuguses haldusmenetluses, mis võib aluslepingu konkurentsieeskirjade alusel kaasa tuua karistusi, järgida tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet (vt selle kohta eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 202; vt eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Denki Kagaku Kogyo ja Denka Chemicals *vs.* komisjon, punkt 122). Nii on see eeskätt juhul, kui komisjon otsustab muuta karistuspoliitikat, käesolevas asjas komisjoni üldist konkurentsipoliitikat trahvide alal. Nimelt võib selline muudatus tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtte seisukohast mõju omada, eriti kui seda kasutatakse selliste käitumisreeglite nagu suunised vastuvõtmiseks (eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 222).

86 Kolmandaks, tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtte järgimise kontrollimiseks tuleb kindlaks teha, kas asjaomane muudatus oli mõistlikult ootuspärane ajal, mil kõnealused rikkumised toime pandi (eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 224). Ootuspärasuse mõiste ulatus sõltub suurel määral asjaomase teksti sisust, hõlmatavast ainevaldkonnast ning normi adressaatide arvust ja nende isikutest. Seaduse ootuspärasusega ei ole vastuolus see, kui asjaomane isik peab pöörduma õigusnõuandja poole, et konkreetsetel asjaoludel mõistlikult hinnata konkreetsest teost tuleneda võivaid tagajärgi. See on nii eelkõige nende kutseala esindajate puhul, kes on harjunud oma kutsetegevuses suuremat hoolsust üles näitama. Neilt võib ka oodata suuremat hoolt sellise tegevusega kaasnevate riskide hindamisel (eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 219).

87 Selles küsimuses olgu meenutatud, et konkurentsieeskirjade tõhus kohaldamine, nagu need tulenevad määruse nr 1/2003 sätetest, nõuab, et komisjon saaks nimetatud määruse artikli 23 lõikes 2 kehtestatud piires igal hetkel tõsta trahvide taset, kui see on vajalik konkurentsipoliitika elluviimise tagamiseks. Sellest tuleneb, et trahviga lõppeda võiva haldusmenetlusega seotud ettevõtjatel ei saa tekkida õiguspärast ootust, et komisjon ei ületa varem kohaldatud trahvide määrasid või et kasutatakse sama trahvide arvutamise meetodit, vaid vastupidi, et need ettevõtjad peavad arvestama võimalusega, et komisjon võib igal hetkel otsustada tõsta trahvisummasid, võrreldes minevikus kohaldatud trahvisummadega, nii juhul, kui komisjon tõstab trahvisummade taset üksikotsustes trahve määrates, ja ka siis, kui trahvisummasid tõstetakse, kohaldades arutatavale asjale üldkohaldatavaid käitumisreegleid, nagu suunised (eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Groupe Danone *vs.* komisjon, punktid 90 ja 91, ning eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punktid 227–230).

88 Käesolevas asjas tuleb esiteks meenutada, et eespool punktides 69 ja 78 on juba sedastatud, et 2006. aasta suunised on osa määruse 1/2003 artikli 23 lõigetega 2 ja 3 ette nähtud õiguslikust raamistikust ja et need aitasid täpsustada sellest sättest tuleneva komisjoni kaalutlusõiguse piire. Muu hulgas tuvastas Üldkohus eespool punktis 75, et vastavalt määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikele 2 ei ületa 2006. aasta suuniste punkti 32 kohaselt ühegi rikkumises osalenud ettevõtja või ettevõtjate ühenduse puhul trahv 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

89 Teiseks olgu märgitud, et isegi kui puudub sõnaselge säte 1998. aasta suuniste perioodilise läbivaatamise kohta, oleks hageja pidanud olemasolevat kohtupraktikat arvesse võttes arvestama võimalusega, et pärast rikkumise toimepanemist otsustab komisjon vastu võtta trahvide arvutamise uued suunised ning neid kohaldada (eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Denki Kagaku Kogyo ja Denka Chemicals *vs.* komisjon, punkt 116).

90 Kõiki eespool esitatud kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et 2006. aasta suunised ja eeskätt nendes sisalduv trahvide arvutamise meetod, eeldades, et selle tagajärjel trahvide taset võrreldes 1998. aasta suunistes ette nähtuga tõstetakse, olid sellistele ettevõtjatele nagu hageja mõistlikult ootuspärased tuvastatud rikkumise toimepanemise hetkel ning et kohaldades vaidlusaluses otsuses 2006. aasta suuniseid enne suuniste vastuvõtmist toime pandud rikkumistele, ei rikkunud komisjon tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet (vt selle kohta eespool punktis 68 viidatud Euroopa Kohtu otsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punktid 231 ja 232, ning 18. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas C-397/03 P: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-4429, punkt 25).

91 Seega tuleb kuues väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

2. Esimene väide, et komisjon on teinud hindamisvigu hagejale etteheidetava rikkumise tuvastamisel ja talle määratud trahvi arvutamisel

92 Sissejuhatuseks tuleb tõdeda, et esimese väite pealkiri, nagu see on hagiavalduses esitatud, st „kostja ei võta arvesse mitut hageja kasuks rääkivat kergendavat asjaolu, rikkudes määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3" võib jätta mulje, et hageja väidab, et vaidlustatud otsuses on mitu rikkumist, mis tulenevad sellest, et komisjon ei võtnud arvesse kergendavaid asjaolusid, mille alusel oleks ta pidanud hagejale määratud trahvi vähendama.

93 Siiski, kolmteist asjaolu, millele hageja tugineb ja mis on esitatud nii mitmes osas, kui mitmeks osaks jaguneb esimene väide, viitavad sisuliselt mitmele hindamisveale, mille komisjon tegi esiteks mõnede osas seoses selle rikkumise tuvastamisega, mida ta hagejale ette heidab (neljas, kuues, seitsmes, kaheksas ja üheteistkümnes osa) ning teiseks ülejäänute puhul seoses komisjoni poolt talle määratud trahvi arvutamisega (esimene, teine, kolmas, viies, üheksas, kümnes, kaheteistkümnes ja kolmeteistkümnes osa).

a) Seoses hagejale etteheidetava rikkumise tuvastamisega tehtud hindamisvead

94 Kõigepealt tuleb analüüsida esimese väite kuuendat, seitsmendat ja kaheksandat osa, kuna nendega soovitakse sisuliselt tõendada, et komisjon tegi hindamisvea, järeldades, et hageja osales tuvastatud rikkumises Austrias, mistõttu on tema võimalik osalemine nimetatud rikkumises piiratud Saksamaaga.

95 Seejärel uuritakse esimese väite neljandat ja üheteistkümnendat osa, kuna nendega soovitakse sisuliselt tõendada ELTL artikli 101 väära kohaldamist, sest osa hagejale etteheidetavast tegevusest ei kujuta endast konkurentsiõiguse rikkumist.

Esimese väite kuues, seitsmes ja kaheksas osa, mille kohaselt on seoses hageja osalemisega tuvastatud rikkumises Austrias tehtud hindamisvigu

96 Kõigepealt tuleb analüüsida esimese väite seitsmendat osa, seejärel kuuendat osa ning viimaseks kaheksandat osa.

– Esimese väite seitsmes osa, mille kohaselt on tehtud hindamisviga küsimuses, et hageja juhindus Austria hindade puhul Saksamaal kohaldatavatest hindadest

97 Hageja kinnitab, et vastupidi sellele, mida väidab komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 351, juhindus ta Austrias kohaldatavate hindade küsimuses Saksamaal kohaldatavatest hindadest mitte konkurentidega sõlmitud kokkuleppe alusel, vaid sõltumatu otsuse alusel. Lisaks väidab ta, et sellega seoses vaidlustatud otsuse 404. joonealuses märkuses esitatud tõendid pärinevad ajast, mil ta ei olnud veel kooskõlastusasutuse ASI liige, või puudutavad dušikabiine, s.o tootealamrühm, mida ta ei tootnud.

98 Komisjon vaidleb vastu argumentidele, mille hageja esitas esimese väite seitsmenda osa põhjendamiseks.

99 Sellega seoses, esiteks tuleb asuda seisukohale, et hageja tõlgendas vääralt vaidlustatud otsuse põhjendust 351 nii, et komisjon heitis talle ette seda, et ta juhindus Austria hindade osas Saksamaal kohaldatud hindadest. Nimelt, vaidlustatud otsuse põhjendus 351 on üks neist põhjendustest, milles komisjon lükkas ümber hageja haldusmenetluses esitatud argumentatsiooni. Hageja väitis, et vaatamata tema intensiivsele osalemisele kooskõlastusasutuse ASI koosolekutel alates 2001. aastast, ei kasutanud ta kunagi neil koosolekutel hinnaküsimustes vahetatud teavet ja määras oma hinnad Austria turul nende hindade alusel, mille kehtestas tema emaettevõtja Saksa turul, ning igal juhul, et teabevahetus ei avaldanud turul mingit mõju.

100 Vastuseks hageja haldusmenetluses esitatud argumentatsioonile leidis komisjon sisuliselt vaidlustatud otsuse põhjenduses 350, et arvestades hageja osalemist kooskõlastusasutuse ASI koosolekutel alates 2001. aastast, ei saanud ta jätta otseselt või kaudselt arvesse võtmata tema konkurentide avaldatud hinnateavet. Otsuse põhjenduses 351 selgitas ta, et asjaolu, et hindade kooskõlastamine võis turule või lõpptarbijate hindadele mõju mitte avaldada, ei muuda järeldust, mille kohaselt oli sellel kooskõlastamisel konkurentsivastane eesmärk. Samas põhjenduses täpsustas ta, et ta ei ole kunagi kinnitanud, et hageja arutas Saksamaal kohaldatavate hindade kohaldamist Austria territooriumil, vaid et seevastu leidis ta, et kooskõlastusasutuse ASI liikmed arutasid oma hinnapoliitikat, võttes arvesse selle arengut Saksa turul. Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et komisjoni tõdemus, mis puudutab Austria hindade osas Saksamaal kohaldatavatest hindadest juhindumist, ei ole konkreetselt adresseeritud hagejale, vaid puudutab üldiselt kõikide vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate rakendatud hinnakooskõlastusmehhanismi kooskõlastusasutuse ASI raames ning seda isegi enne, kui hageja sellega ühines. Lisaks tuleb meenutada, et kooskõlastusasutus ASI oli siseriiklik kutseühendus, mis koondas eespool punktis 3 nimetatud kolme tootealamrühma tootjaid. Järelikult väidab hageja tulemusetult, et vaidlustatud otsuse 404. joonealuses märkuses esitatud tõendid puudutavad tooteid, mida ta ei tootnud.

101 Teiseks, seoses etteheitega, et komisjon asus vääralt seisukohale, et hageja juhindus Austria hindade puhul Saksamaal kohaldavatest hindadest konkurentidega sõlmitud kokkuleppe alusel, tuleb tõdeda, et hageja piirdub kinnitusega, ilma seda põhjendamata, et juhindumine tulenes sõltumatust otsusest. Seetõttu tuleb see argument tagasi lükata.

102 Kolmandaks tuleb tõdeda sarnaselt komisjoniga vaidlustatud otsuse põhjenduses 350, et hageja kinnitas vastuses vastuväiteteatisele, et ta osales hinnatõusude teabevahetuses kooskõlastusasutuse ASI koosolekutel alates 2001. aastast, täpsustades samas, et ta ei kasutanud kunagi neil koosolekutel hindade kohta vahetatud teavet. Vastuseks Üldkohtu kohtuistungil esitatud küsimusele kinnitas hageja seda tõdemust. Seda osalemise ülestunnistust kinnitavad ka komisjoni järeldused, mida kinnitavad nõuetekohaselt täpsed, üksteist toetavad ja hageja poolt vaidlustamata tõendid, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 325–339 ja mis näitavad, et ta osales alates 2001. aastast aktiivselt kooskõlastusasutuse ASI koosolekutel, mille käigus vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjad kooskõlastasid oma hindu Austria turul. Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et komisjon tõendas õiguslikult piisavalt hageja osalemist konkurentsivastastes kokkulepetes, mis seisnesid hinnatõusude kooskõlastamises.

103 Seda järeldust ei sea kahtluse alla esiteks asjaolu, et vaidlustatud otsuse 404. joonealune märkus sisaldab teavet, mis puudutab perioodi, mis on varasem hageja liitumisest kooskõlastusasutusega ASI. Nimelt, selle joonealuse märkusega põhjendatakse vaidlustatud otsuse põhjenduses 351 toodud järeldust, mis puudutab Austria hindade puhul Saksamaal kohaldatavatest hindadest juhindumist. Ent eespool punktis 100 on märgitud, et see järeldus puudutas üldiselt kõikide vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate rakendatud hinnakooskõlastusmehhanismi kooskõlastusasutuse ASI raames ning seda isegi enne, kui hageja sellega ühines.

104 Teiseks, asjaolu, et hageja neid kokkuleppeid ei täitnud, kuna ta juhindus oma hindade kehtestamisel Saksa emaettevõtja hindadest ega kasutanud kooskõlastusasutuse ASI koosolekutel vahetatud teavet, ei saa välistada ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamist.

105 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esimese väite seitsmes osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Esimese väite kuues osa, mille kohaselt on seoses hageja osalemisega teabevahetuses Austrias tehtud hindamisviga

106 Hageja väidab, et ta ei osalenud Austrias muu tundliku äriteabe vahetuses peale hinnateabe. Selle kinnituse põhjendamiseks selgitab ta, et ükski vaidlustatud otsuse 387. joonealuses märkuses komisjoni viidatud dokument ei tõenda, et ta osales õigusvastases teabevahetuses Austrias.

107 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite seitsmenda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

108 Kõigepealt tuleb tõdeda, et isegi kui eeldada, et hageja esitatud argumendid on täiel määral või kas või osaliselt põhjendatud, ei saa viga, mis sel juhul oleks vaidlustatud otsuses tehtud seoses järeldusega hageja osalemise kohta tundliku äriteabe vahetuses Austrias, kaasa tuua vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamist hageja osas. Nimelt on esimese väite seitsmenda osa uurimisel kindlaks tehtud, et komisjon järeldas õigesti hageja osalemist hinnatõusude kooskõlastamises Austria turul 2. märtsist 2001 kuni 9. novembrini 2004. Vaidlustatud otsuse põhjendusest 341 aga nähtub, et komisjon asus seisukohale, et teabevahetus toetas hinnakooskõlastamise peamist mehhanismi. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 395 järeldas komisjon seega hinnatõusude kooskõlastamismehhanismile viidates Austrias vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate salajaste kokkulepete olemasolu.

109 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et seitsmenda osa suhtes tehtud järeldust arvestades ei ole kuuenda osa üle vaja otsustada.

– Esimese väite kaheksas osa, et seoses hageja keelatud kokkuleppes osalemise ulatusega on tehtud hindamisviga

110 Esimese väite kaheksandas osas väidab hageja muu hulgas esiteks, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 796 ja 834 tehtud järeldus, st et rahvusvahelised kontsernid võimaldasid tänu hindade tsentraliseeritud kehtestamisele ja nendes kontsernides teabe heale liikuvusele korraldada keelatud kokkuleppe tugevalt, hoolimata piiridest ja tootealamrühmadest, teda ei puuduta, kuna tema osalemine tuvastatud rikkumises ei olnud hindade kehtestamise küsimuses rahvusvahelise ulatusega tulenevalt Austria filiaali autonoomia puudumisest äriühingu asukohast Saksamaal, ning teiseks, et ta tegutses eespool punktis 3 nimetatud kolmest tootealamrühmast vaid ühe turul.

111 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite kaheksanda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

112 Selles küsimuses tuleb esiteks konteksti asetada komisjoni järeldused, mis on toodud vaidlustatud otsuse põhjendustes 796 ja 834 ning mille kohaselt korraldasid rahvusvahelised kontsernid tänu hindade tsentraliseeritud kehtestamisele keelatud kokkuleppe tugevalt, hoolimata piiridest ja tootealamrühmadest. Nimelt on need järeldused osa vaidlustatud otsuse põhjendustes 793–849 toodud komisjoni arutluskäigust, mille kohaselt viimane soovis tõendada, et vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate salajastel kokkulepetel olid kuues liikmesriigis ja kolme eespool punktis 3 nimetatud tootealamrühma puhul ühe vältava rikkumise tunnused. Need järeldused ei olnud iseenesest seega mõeldud konkreetselt hageja suhtes kohaldamiseks.

113 Teiseks tuleb märkida, et pärast ühe vältava rikkumise olemasolu tuvastamist vaidlustatud otsuse põhjenduses 850 selgitas komisjon, et selleks, et omistada vastutus sellise rikkumise eest ettevõtjale, kes osales isiklikult vaid osades konkurentsivastastes kokkulepetes, piisab, kui tõendada, et ettevõtja nõustus oma käitumisega panustama kõigi osavõtjate ühistesse eesmärkidesse ja et ta oli teadlik kavandatava tegevuse sisust või teiste ettevõtjate poolt sellise tegevuse elluviimisest samadel eesmärkidel või et ta võis seda mõistlikult ette näha ja aktsepteeris selle riski võtmist. Ent vaidlustatud otsuse põhjendustes 872 ja 873 asus komisjon seisukohale, et hageja osales ühes vältavas rikkumises, kuna arvestades tema osalemist kooskõlastusasutuste ASI koosolekutel Austrias ja IndustrieForum Sanitär Saksamaal, võis ta mõistlikult olla teadlik tuvastatud rikkumise esemeks olevatest eri tootesarjadest. Seevastu rikkumise geograafilise ulatuse osas asus komisjon seisukohale, et hagejale sai teada olla vaid Austrias ja Saksamaal eksisteerinud salajane tegevus.

114 Käesolevas hagis hageja aga ei vaidlustanud tuvastatud rikkumise, st ühe ja vältava rikkumise olemasolu, nagu seda kirjeldati vaidlustatud otsuse põhjendustes 793–849. Lisaks, nagu tuvastatud eespool punktides 53 ja 54, vaidlustas ta hilinemisega, et talle oli teada nimetatud rikkumise üks põhitunnustest, st asjaolu, et rikkumine puudutas kolme tootealamrühma.

115 Seega, hageja osundatud asjaolu, et muu hulgas vaidlustatud otsuse põhjendustes 793 ja 834 toodud komisjoni järeldused, mis puudutavad hindade tsentraliseeritud kehtestamist ja keelatud kokkuleppega hõlmatud tootealamrühmasid, ei ole talle kohaldatavad, ei saa kahtluse alla seada komisjoni arutluskäiku, mis puudutab esiteks ühe vältava rikkumise olemasolu ning teiseks hageja osalemist sellises rikkumises, ning järelikult tuua kaasa vaidlustatud otsuse tühistamist.

116 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite kaheksas osa tuleb tulemusetuna tagasi lükata.

117 Eespool punktides 105, 109 ja 116 tehtud järeldusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et vastupidi hageja väidetule võis komisjon hindamisviga tegemata järeldada, et hageja osalemine tuvastatud rikkumises ei piirdunud Saksamaaga, vaid hõlmas ka Austriat.

Esimese väite neljas ja üheteistkümnes osa, mille kohaselt on ELTL artiklit 101 valesti kohaldatud

118 Tuleb märkida, et esimese väite neljas osa tugineb sisuliselt väidetele, mille kohaselt esiteks vastas hinnatõusude kooskõlastamine klientide, st hulgimüüjate nõudele ning teiseks ei olnud sellise nõudmise rahuldamine ELTL artikli 101 rikkumine. Esimese väite üheteistkümnendas osas väidab hageja, et turu läbipaistvus ei ole konkurentsile kahjulik.

119 Enne kui analüüsida esimese väite neljandat ja üheteistkümnendat osa ELTL artikli 101 rikkumise kohta, tuleb meenutada ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise olemasolu puudutavat kohtupraktikat.

120 ELTL artikli 101 lõike 1 kohaselt on siseturuga kokkusobimatud ja keelatud kõik sellised ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ühisturu piires.

121 ELTL artikli 101 lõike 1 mõttes kokkuleppe olemasoluks piisab sellest, kui ettevõtjad on väljendanud oma ühist tahet käituda turul konkreetsel viisil (Üldkohtu 17. detsembri 1991. aasta otsus kohtuasjas T-7/89: Hercules Chemicals *vs.* komisjon, EKL 1991, lk II-1711, punkt 256, ja 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-9/99: HFB jt *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1487, punkt 199).

122 Kokkuleppe ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses võib sõlmituks lugeda niipea, kui esineb ühine tahe, mis on suunatud konkurentsi piiramisele põhimõtteliselt, isegi kui plaanitava piirangu konkreetseid detaile alles läbi räägitakse (vt selle kohta eespool punktis 121 viidatud kohtuotsus HFB jt *vs.* komisjon, punktid 151–157 ja 206).

123 Kooskõlastatud tegevuse all mõistetakse koostööd ettevõtjate vahel, kes ei ole läinud nii kaugele, et nad oleksid sõlminud kokkuleppe selle sõna kitsas tähenduses, kuid kes valivad teadlikult konkurentsiriskide asemel ettevõtjatevahelise praktilise koostöö (Euroopa Kohtu 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-49/92 P: komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, EKL 1999, lk I-4125, punkt 115, ja 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-199/92 P: Hüls *vs.* komisjon, EKL 1999, lk I-4287, punkt 158).

124 Selles suhtes on EÜ artikli 101 lõikega 1 vastuolus igasugune ettevõtjate omavaheline otsene või kaudne suhtlemine, millega võidakse mõjutada olemasoleva või potentsiaalse konkurendi tegevust turul või anda sellisele konkurendile teada, kuidas ettevõtja ise on otsustanud või kavatseb hakata turul tegutsema, kui sellise suhtlemise eesmärk või tagajärg on konkurentsi piiramine (vt selle kohta eespool punktis 123 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punktid 116 ja 117).

125 Teabevahetus on vastuolus liidu konkurentsieeskirjadega, kui see vähendab teadmatuse astet kõnealuse turu toimimise kohta või teeb selle astme olematuks, mille tulemusel tekib konkurentsipiirang ettevõtjate vahel (vt selle kohta 2. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-194/99 P: Thyssen Stahl *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-10821, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika).

126 Tundliku teabe avaldamine kõrvaldab teadmatuse konkurendi tulevase käitumise ees ning mõjutab otseselt või kaudselt nii teabe adressaadi strateegiat (vt selle kohta Euroopa Kohtu 23. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-238/05: Asnef-Equifax ja Administración del Estado, EKL 2006, lk I-11125, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika). Iga ettevõtja peab seega otsustama sõltumatult, mil viisil ta kavatseb siseturul tegutseda, ning tingimused, mida ta kavatseb oma klientidele kohaldada (vt eespool punktis 125 viidatud kohtuotsus Thyssen Stahl *vs.* komisjon, punkt 82 ja seal viidatud kohtupraktika).

127 Kuigi vastab tõele, et see autonoomia nõue ei välista ettevõtjate õigust kohandada mõistlikult oma tegevust konkurentide juures täheldatud või nende oodatava käitumisega, on sellega siiski tõsises vastuolus igasugune otsene või kaudne suhtlemine selliste ettevõtjate vahel, mille eesmärk või tagajärg on saavutada niisugused konkurentsitingimused, mis ei vasta asjaomase turu tavalistele konkurentsitingimustele, võttes arvesse toodete või osutatud teenuste laadi, ettevõtjate suurust ja arvu ning selle turu mahtu (vt eespool punktis 125 viidatud kohtuotsus Thyssen Stahl *vs.* komisjon, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika).

– Esimese väite neljas osa, mille kohaselt vastab hinnakooskõlastus klientide nõudele

128 Esimese väite neljandas osas märgib hageja sisuliselt, et vastupidi sellele, mida komisjon tuvastas vaidlustatud otsuses, ei ole ELTL artiklit 101 rikutud, kuna tulevaste hinnatõusude kooskõlastamisega sooviti vastu tulla klientide ehk hulgimüüjate nõudmisele, kes avaldasid olulist survet vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjatele. Lisaks väidab ta, et komisjon ei võtnud talle määratud trahvisumma arvutamisel kergendava asjaoluna arvesse survet, mida hulgimüüjad avaldasid vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjatele, kuigi see surve oli üks tuvastatud rikkumise põhjus.

129 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite neljanda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

130 Sellega seoses, esiteks, mis puudutab hageja väidet, et tootjatevaheline kooskõlastamine, kuivõrd selle eesmärk oli rahuldada klientide ehk hulgimüüjate nõuet, ei ole ELTL artikli 101 rikkumine, siis esiteks tuleb märkida, et komisjon analüüsis vaidlustatud otsuses hulgimüüjate rolli antud asjas. Nimelt, vaidlustatud otsuse põhjenduses 740 märkis ta, et maanteemaksu kehtestamisel Austrias palusid hulgimüüjad vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjatel kooskõlastusasutuse ASI raames hindasid 0,6%, mitte 0,2% suurendada, nagu tootjad olid otsustanud. Lisaks, vaidlustatud otsuse põhjendustes 657 ja 658 märkis komisjon, et mõned Austria tootjad seletasid hinnatõusu kooskõlastamist euro kasutuselevõtmisel hulgimüüjate avaldatud survega. Viimaseks, vaidlustatud otsuse põhjendustes 931–934 märkis komisjon üldiselt, et vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjad osundasid hulgimüüjate ostujõule ja survele kui kergendavale asjaolule, et õigustada salajasi kokkuleppeid. Komisjon siiski keeldus nende argumentide vastuvõtmisest.

131 Teiseks, arvestades eespool punktides 120–127 viidatud kohtupraktikat, tuleb meenutada, et esiteks on eespool punktis 102 kindlaks tehtud, et hageja osales konkurentsivastastes kokkulepetes, mis seisnesid tulevaste hinnatõusude kooskõlastamises Austria turul. Veel tuleb tõdeda, et käesoleva hagi raames ja nagu hageja kinnitas kohtuistungil Üldkohtu küsimusele vastates, ei vaidlusta ta osalemist vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate salajastes kokkulepetes Saksa turul, nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 246–252 selle tuvastas.

132 Ent vastupidi hageja väidetele ja nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 657 õigesti märkis, ei vabasta see, et hulgimüüjad palusid tootjatel konkreetsel viisil tegutseda, tootjaid vastutusest, mis neil lasub konkurentsivastases tegevuses osalemise tõttu. Lisaks, nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 934 õigesti toonitas, kuigi tingimused keelatud kokkuleppe esemeks oleva turu eelnevatel ja järgnevatel turgudel võivad mõjutada esimesena nimetatud turul tegutsevate ettevõtjate käitumist, ei õigusta see kuidagi seda, et need ettevõtjad teevad oma konkurentidega koostööd selle asemel, et

sõltumatult turu tingimustele reageerida (vt selle kohta eespool punktis 121 viidatud Üldkohtu otsus HFB jt *vs.* komisjon, punkt 178, ja 25. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-38/02: Groupe Danone *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-4407, punkt 423).

133 Seega ei saa käesolevas asjas hulgimüüjate väidetav ostujõud, isegi kui selle tõendatust eeldada, mingil juhul õigustada vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate salajasi kokkuleppeid.

134 Teiseks, selles osas, milles hageja heidab komisjonile ette, et ta ei võtnud trahvi arvutamise staadiumis kergendavate asjaoludena arvesse hulgimüüjate avaldatud survet, piisab, kui meenutada, et vastavalt kohtupraktikale ei kujuta surve – olenemata oma ulatusest – endast kergendavat asjaolu. Niisuguse surve olemasolu ei muuda kuidagi rikkumise olemasolu ega toimepandud rikkumise raskusastet. Hageja oleks võinud pädevatele asutustele teatada talle avaldatud survest ning esitada komisjonile kaebuse selle asemel, et keelatud kokkuleppes osaleda (vt selle kohta eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 370, ja Üldkohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-23/99: LR AF 1998 *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1705, punkt 339).

135 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et käesolevas asjas otsustas komisjon õigesti mitte võtta kergendava asjaoluna arvesse hulgimüüjate avaldatud survet.

136 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite neljas osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Esimese väite üheteistkümnes osa, mille kohaselt sai konkurents turu läbipaistvusest kasu

137 Hageja väidab sisuliselt, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 991 toodud komisjoni kinnitus, mille kohaselt kinnitab hindade kindlaksmääramise kuupäevade ühtlustamine hinnatsüklite toimimise viisi, kuna see muudab turu läbipaistvaks, eirates asjaolu, et esiteks ei ole turu läbipaistvus konkurentsile iseenesest kahjulik ning teiseks see ühtlustamine ja see läbipaistvus puudutas ajakava, mitte hindu.

138 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite üheteistkümnenda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

139 Sellega seoses, arvestades eespool punktides 120–127 meenutatud kohtupraktikat, tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 991 vastas komisjon argumentidele, mille hageja esitas haldusmenetluses ja mis puudutavad väidetavat kasu, mis tuleneb hinnatõusude ajakava ühtlustamisest. Selles küsimuses oli komisjon seisukohal, et kõnealused argumendid kinnitasid läbipaistvust turul ja hinnatsüklite toimimist, nagu neid vaidlustatud otsuses on kirjeldatud.

140 Nagu esimese väite neljanda osa raames, on oluline meenutada esiteks, et eespool punktis 102 tehti kindlaks, et hageja osales konkurentsivastastes kokkulepetes, mis seisnesid hinnatõusude kooskõlastamises Austria turul. Teiseks, käesoleva hagi raames ei vaidlustanud hageja oma osalemist vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate salajastes kokkulepetes Saksamaa turul, nagu komisjon tuvastas vaidlustatud otsuse põhjendustes 246–252. Veel tuleb toonitada, et vastupidi sellele, mida väidab hageja esimese väite käesoleva osa raames, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 152–163, mis sisuliselt on ära toodud eespool punktis 2, puudutas komisjoni tuvastatud hinnatõusude kooskõlastamine Saksa ja Austria turul nii nende hinnatõusude ajakava kui nende suurust.

141 Ent kohtupraktikast nähtub, et kuigi iga tootja võib vabalt muuta oma hindu ja võtta selleks arvesse oma konkurentide praegust või eeldatavat käitumist, on seevastu ELT lepingu konkurentsieeskirjadega vastuolus see, kui tootja teeb oma konkurentidega mis tahes viisil koostööd, et määrata kindlaks hinnatõusu puudutav kooskõlastatud tegevusliin, ning tagab selle edu, kõrvaldades eelnevalt mis tahes ebakindluse selle tegevuse peamisi aspekte, nagu hinnatõusude määr, ese, kuupäev ja koht puudutava vastastikuse käitumise osas (Euroopa Kohtu 14. juuli 1972. aasta otsus kohtuasjas 48/69: ICI *vs.* komisjon, EKL 1972, lk 619, punkt 118).

142 Seega leidis komisjon õigustatult, et Austria ja Saksa turul rakendatud salajased kokkulepped kujutasid endast konkurentsiõiguse rikkumisi. Järelikult ei ole hageja argument turu läbipaistvuse kohta tulemuslik.

143 Kõigist eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb esimese väite üheteistkümnes osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

b) Hagejale määratud trahvi arvutamisel tehtud hindamisvead

144 Esimese väite esimeses, teises, kolmandas, viiendas, üheksandas, kümnendas, kaheteistkümnendas ja kolmeteistkümnendas osas heidab hageja sisuliselt komisjonile ette mitme hindamisvea tegemist, kuna ta ei võtnud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3 rikkudes arvesse mitut asjaolu, mille hageja määratleb kergendavaks ja millest tulenevalt oleks talle määratud trahvi tulnud vähendada.

145 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

146 Sissejuhatuseks tuleb kõigepealt märkida, et nagu on järeldatud eespool punktides 69 ja 78, toimus 2006. aasta suuniste vastuvõtmine määruse 1/2003 artikli 23 lõigetega 2 ja 3 ette nähtud õiguslikus raamistikus ning seega aitas see täpsustada sellest sättest tuleneva komisjoni kaalutlusõiguse piire ega rikkunud karistuste seaduses sätestatuse põhimõtet, vaid aitas selle tagamisele kaasa.

147 Seejärel tuleb meenutada, et nagu nähtub 2006. aasta suunistest, koosneb meetod, mida komisjon kasutab trahvide kehtestamisel, kahest etapist. Kõigepealt määrab komisjon igale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele trahvi põhisumma. See põhisumma võimaldab kajastada asjaomase rikkumise raskust, võttes vastavalt nimetatud suuniste punktile 22 arvesse rikkumisele omaseid asjaolusid, nagu rikkumise laad, kõikide asjaomaste ettevõtjate turuosa kokku, rikkumise geograafiline ulatus ja tõsiasi, kas rikkumine ka toime pandi. Seejärel võib komisjon põhisummat suurendada või vähendada, arvestades raskendavaid või kergendavaid asjaolusid, mis iseloomustavad iga rikkumises osalenud ettevõtja osalemist (vt selle kohta Üldkohtu 25. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-348/08: Aragonesas Industrias y Energía *vs.* komisjon, EKL 2011, lk II-7583, punktid 260 ja 264 ning seal viidatud kohtupraktika).

148 Täpsemalt, mis puudutab trahvi arvutamise meetodi esimest etappi, siis ilmneb 2006. aasta suuniste punktidest 13–25, et trahvi põhisumma on seotud „rikkumise raskuse" koefitsiendiga, mis kajastab rikkumise raskusastet kui sellist ja mille võib üldjuhul – nagu märgitud eespool punktis 72 – kindlaks määrata tasemel, mis on kuni 30% kasutatavast müügiväärtusest, võttes seejuures arvesse 2006. aasta suuniste punktis 22 nimetatud tegureid (vt selle kohta eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Aragonesas Industrias y Energía *vs.* komisjon, punkt 261). Siiski tuleb märkida, et alates sellest esimesest etapist võetakse arvesse ka objektiivseid asjaolusid, mis on seotud iga rikkumises osalenud ettevõtja konkreetse ja individuaalse olukorraga. Nimelt kohaldatakse „rikkumise raskuse" koefitsienti koos kahe objektiivse individuaalse parameetriga, st esiteks iga ettevõtja sellise kaupade müügi või teenuste osutamise väärtust, mis on asjaomases geograafilises sektoris EMP territooriumil otseselt või kaudselt seotud rikkumisega, ning teiseks tema osalemise kestust kõnealuses rikkumises tervikuna (vt selle kohta eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Aragonesas Industrias y Energía *vs.* komisjon, punkt 269).

149 Lisaks, trahvi põhisummat võidakse 2006. aasta suuniste punkti 25 alusel suurendada, kohaldades lisasummat, mille eesmärk on ära hoida ettevõtjate soovi osaleda muu hulgas horisontaalsetes hinnakokkulepetes. Nagu märgitud eespool punktis 72, määratakse „lisasumma" koefitsient, mida kohaldatakse sõltumata ettevõtja rikkumises osalemise kestusest, kindlaks vahemikus 15–25% kasutatavast müügiväärtusest, arvestades 2006. aasta suuniste punktis 22 nimetatud tegureid (eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Aragonesas Industrias y Energía *vs.* komisjon, punkt 261).

150 Kõigepealt tuleb analüüsida esimese väite esimest, kolmandat, viiendat, üheksandat ja kümnendat osa, mille kohaselt on tuvastatud rikkumise raskuse hindamisel komisjon teinud vigu. Seejärel analüüsitakse esimese väite teist, kaheteistkümnendat ja kolmeteistkümnendat osa, mille kohaselt on komisjon teinud hindamisvigu kergendavate asjaolude arvesse võtmata jätmisel.

Esimese väite esimene, kolmas, viies, üheksas ja kümnes osa, mille kohaselt on tuvastatud rikkumise raskuse hindamisel tehtud vigu

– Esimese väite esimene osa, et arvesse ei võetud asjaolu, et hageja tootis vaid tooteid, mis kuuluvad ühte tuvastatud rikkumisega hõlmatud tootealamrühma

151 Hageja väidab, et ta tootis vaid kõrgkvaliteetseid vannitoa kraane ja toruliitmikke ning et komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et tema tegevus piirneb üksnes osaga ühest tuvastatud rikkumisega hõlmatud kolmest tootealamrühmast.

152 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite esimese osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

153 Selles osas tuleb märkida, et nagu meenutatud eespool punktis 112, tegi komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 793–849 kindlaks, et vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate kolme tootealamrühma hõlmavatel salajastel kokkulepetel kuues liikmesriigis olid ühe vältava rikkumise tunnused, ning otsuse põhjenduses 872, et hagejale võis mõistlikult olla teada asjaolu, et rikkumine puudutas kolme tootealamrühma. Lisaks, eespool punktis 54 on tuvastatud, et hageja vaidlustas selle järelduse käesoleva hagi raames hilinemisega.

154 Neil asjaoludel on oluline märkida, et hageja piiratud osalemist tuvastatud rikkumises, st osas, mis puudutab ühte kolmest tootealamrühmast või isegi osa kraanide ja toruliitmike alamrühmast, võttis komisjon arvesse trahvi põhisumma kindlaksmääramisel. Nimelt, vastavalt eespool punktis 148 meenutatud kohtupraktikale, nagu on märgitud eespool punktis 18, arvutatakse iga ettevõtja põhisumma müügiväärtuse alusel liikmesriigi kaupa ning iga asjaomase tootealamrühma kohta.

155 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esimese väite esimene osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Esimese väite kolmas osa, et arvesse ei ole võetud asjaolu, et hageja oli tuvastatud rikkumisest teadlik ja osales selles vaid kahes kuuest rikkumisega hõlmatud liikmesriigis

156 Hageja heidab komisjonile sisuliselt ette seda, et ta ei võtnud trahvi põhisumma arvutamise staadiumis arvesse seda, et nagu ta järeldas vaidlustatud otsuse põhjenduses 873, osales ta tuvastatud rikkumises kuuest rikkumisega hõlmatud liikmesriigist vaid kahes. Seda asjaolu arvestades on ta – tingimusel, et käesolevas asjas on kohaldatavad 2006. aasta suunised – seisukohal, et komisjon oleks trahvi põhisumma kindlaksmääramisel nimetatud suunistele tuginedes kohaldama „rikkumise raskuse" koefitsienti ja „lisasumma" koefitsienti, mis on alla 15%.

157 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite kolmanda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

158 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et esiteks tuvastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 872 ja 873, et hageja osales tuvastatud rikkumises, st ühes vältavas rikkumises, teiseks, nagu järeldatud eespool punktides 53 ja 54, vaidlustas hageja liidu kohtus rikkumise esemelise kohaldamisala hilinemisega ning kolmandaks pidas komisjon hagejat selle rikkumise eest vastutavaks.

159 Teiseks tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumine seisneda mitte üksnes üksikus teos, vaid ka mitmes teos või koguni vältavas tegevuses, isegi kui nende tegude või vältava tegevuse üks või enam elementi võivad ka iseenesest ja iseseisvalt endast selle sätte rikkumist kujutada. Kui erinevad teod kuuluvad „tervikplaani" nende identse eesmärgi tõttu,

mis kahjustab konkurentsi ühisturu piires, siis on komisjonil õigus nende tegude eest vastutusele võtta rikkumises kui tervikus osalemise eest (eespool punktis 123 viidatud Euroopa Kohtu otsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punkt 81, ja 7. jaanuari 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P: Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-123, punkt 258).

160 Ettevõtja, kes osales oma käitumisega ühes mitmeosalises rikkumises, mis vastab konkurentsivastase eesmärgiga kokkuleppe mõistele või kooskõlastatud tegevusele EÜ artikli 101 lõike 1 tähenduses ning mille eesmärk oli aidata kaasa rikkumise toimepanemisele tervikuna, võib olla ühtlasi vastutav sama rikkumise raames teiste ettevõtjate poolt toime pandud käitumise eest kogu selle aja jooksul, mil ta selles rikkumises osales. See on nii juhul, kui on tõendatud, et kõnealune ettevõtja nõustus oma käitumisega panustama kõigi osavõtjate ühistesse eesmärkidesse ja et ta oli teadlik kavandatavast õigusvastasest tegevusest või teiste ettevõtjate poolt sellise tegevuse elluviimisest samadel eesmärkidel, või et ta võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis seda riski võtma (eespool punktis 123 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punktid 87 ja 203, ning eespool punktis 159 viidatud kohtuotsus Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, punkt 83).

161 Seega võib ettevõtja olla osalenud otse kõigis konkurentsivastastes tegevustes, mis moodustavad ühe ja vältava rikkumise ning millisel juhul on komisjonil õigus võtta ettevõtja vastutusele kogu selle tegevuse eest ja seega kogu rikkumise eest. On ka võimalik, et ettevõtja osales otse ainult osas ühe ja vältava rikkumise moodustavatest konkurentsivastastest tegevustest, kuid ta oli teadlik kogu muust kavandatavast õigusvastasest tegevusest või teiste kartellis osalejate poolt sellise tegevuse elluviimisest samadel eesmärkidel, või et ta võis seda mõistlikult ette näha ja oli valmis seda riski võtma. Sellisel juhul on komisjonil samuti õigus võtta see ettevõtja vastutusele kogu niisuguses rikkumises seisneva konkurentsivastase tegevuse eest ning selle tulemusel kogu rikkumise eest.

162 Kolmandaks tuleb käesolevas asjas esiteks, nagu järeldatud eespool punktis 79, põhjendamatuse tõttu tagasi lükata hageja teine vastuväide, mis puudutab 2006. aasta suuniseid. Järelikult tuleb hinnata hageja argumente selle kohta, et komisjon ei võtnud arvesse, et tema tuvastatud rikkumises osalemise geograafiline ulatus piirdus kahe liikmesriigiga, trahvi põhisumma kindlaksmääramise staadiumis nende suuniste alusel.

163 Teiseks, nagu märgitud eespool punktides 19 ja 21, määras komisjon trahvi põhisumma, eeskätt kehtestades 15-protsendilise „rikkumise raskuse” koefitsiendi ja „lisasumma” koefitsiendi, arvestades selle tuvastatud rikkumise nelja hindamiskriteeriumi, st laad, ühine turuosa, geograafiline ulatus ja rikkumise toimepanemine. Tuvastatud rikkumise geograafilise ulatuse osas võttis komisjon arvesse asjaolu, et asjaomane üks vältav rikkumine hõlmas vähemalt kuut liikmesriiki (vaidlustatud otsuse põhjendus 1213).

164 Siiski, nagu märgitud eespool punktis 16, järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 873, et tuvastatud rikkumise geograafilise ulatuse küsimuses ei saanud hagejat pidada teadlikuks tuvastatud rikkumisest tervikuna, vaid üksnes Austrias ja Saksamaal eksisteerinud salajasest tegevusest.

165 Eespool punktides 158–161 meenutatud kohtupraktikat arvestades tuleneb vaidlustatud otsuse põhjenduses 873 tehtud komisjoni järeldusest, et kuna hageja ei olnud teadlik asjaomase ühe vältava rikkumise kogu geograafilisest ulatusest, ei saanud komisjon talle ette heita osalemist selles tuvastatud rikkumises ning järelikult pidada teda vastutavaks selle rikkumise eest tervikuna. Neil asjaoludel oleks komisjon hagejale määratud trahvi arvutamise staadiumis pidanud kehtestama „rikkumise raskuse” ja „lisasumma” koefitsiendid seda järeldust arvestades.

166 Vaidlust ei ole aga selles, et vaidlustatud otsuses määrati need kaks koefitsienti 15%-le, arvestades ainult tuvastatud rikkumise peamisi tunnuseid, st muu hulgas selle geograafilist ulatust, mis hõlmas kuue liikmesriigi territooriumi.

167 Järelikult, kuna komisjon ei võtnud hagejale määratava trahvi arvutamise staadiumis arvesse selle rikkumise, milles ta osales, kahe liikmesriigiga piirduvat geograafilist ulatust, mis oli talle teada, siis tegi komisjon kaks hindamisviga.

168 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite kolmandat osa tuleb pidada põhjendatuks.

– Esimese väite viies osa, mille kohaselt ei ole arvesse võetud seda, et kraanide ja toruliitmike osas olid kokkulepped vähem intensiivsed

169 Hageja märgib, et komisjon leidis vaidlustatud otsuses, et dušikabiinide tootjate vahelised kokkulepped olid eriti intensiivsed. *A contrario*, kokkulepped olid vähem intensiivsed kahe muu tootealamrühma osas, komisjon seda aga arvesse ei võtnud.

170 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite viienda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

171 Sellega seoses, esiteks, nagu meenutatud eespool punktis 16, järeldas komisjon vaidlustatud otsuses, et hageja osales tuvastatud rikkumises, st ühes vältavas rikkumises, mis puudutas eeskätt eespool punktis 3 nimetatud kolme tootealamrühma, ning teiseks, nagu leiti eespool punktides 53 ja 54, vaidlustas hageja kõnealuse rikkumise selle peamise tunnuse, st esemeline ulatus, hilinemisega. Seega võis komisjon 2006. aasta suuniste punkti 22 arvestades ja vastavalt eespool punktis 147 viidatud kohtupraktikale põhjendatult trahvi põhisumma kindlaks määrata muu hulgas rikkumise kui terviku raskuse alusel. Niisiis ei saa asuda seisukohale, et viimane oli kohustatud võtma arvesse salajaste kokkulepete konkreetset intensiivsust, kui eeldada, et see on tõendatud, ühe asjaomase tootealamrühma osas.

172 Teiseks, hageja argumendi osas, mille kohaselt olid salajased kokkulepped kraanide ja toruliitmike osas vähem intensiivsed kui need, mis puudutasid dušikabiine, tuleb tõdeda, et nende kahe tootealamrühma puhul kogus komisjon tõendeid, mis kinnitavad, et vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjad osalesid kõige tõsisemates konkurentsipiirangutes, st tulevaste iga-aastaste hinnatõusude kooskõlastamises konkreetsete sündmuste korral. Lisaks, Saksamaal ei olnud salajaste koosolekute rütm vähem korrapärane ja sporaadilisem kraanide ja toruliitmike osas kui dušikabiinide osas, nagu nähtub vaidlustatud otsuse lisadest 2 ja 3. Austrias toimusid kolme tootealamrühma puudutavad salajased koosolekud ühe ja sama ühenduse raames, st kooskõlastusasutus ASI, mis tähendab, et koosolekute perioodilisuse osas ei saa tootealamrühmasid kuidagi eristada.

173 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite viies osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Esimese väite üheksas osa, et arvesse ei ole võetud asjaolu, et keelatud kokkulepe ei saanud kahjustada järgnevaid turge

174 Hageja leiab, et komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et keelatud kokkulepe puudutas vaid brutohindasid, mitte otsustavaid konkurentsiparameetreid, st allahindlused ja boonused, mis tähendab, et keelatud kokkuleppel sai olla vaid vähe mõju järgnevatele turgudele. Ta lisab, et igal juhul oli teabevahetus põhiallahindluste kohta spetsialiseerunud ühenduse AGSI 6. märtsi 1998. aasta koosolekul tema huvide vastane ning see oli vaid üksikjuhtum. Mis puudutab allahindluste ja marginaalide arutelu kooskõlastusasutuse ASI 7. novembri 2002. aasta koosolekul, millele komisjon osundas vaidlustatud otsuse 403. joonealuses märkuses, siis on see kõige enam katse erandlikul juhul kooskõlastada ühtset ja tähtsusetut allahindlust, mis ei kuulu ELTL artikli 101 kohaldamisalasse.

175 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite üheksanda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

176 Sellega seoses, esiteks tuleb meenutada, et ELTL artikli 101 lõike 1 punkti a sõnastusest nähtub, et kooskõlastatud tegevusel on konkurentsivastane eesmärk, kui sellega „otseselt või kaudselt määratakse kindlaks ostu- või müügihinnad või mis tahes muud tehingutingimused". Seega, arvestades seda, et ELTL artikli 101 eesmärk on sarnaselt muude aluslepingus sätestatud konkurentsieeskirjadega kaitsta peale konkurentide või tarbijate otseste huvide ka turustruktuuri ning sellest tulenevalt konkurentsi kui sellist, on leitud, et selle sõnastus ei võimalda asuda seisukohale, et keelatud on üksnes kooskõlastatud tegevus, millel on vahetu mõju tarbijate makstavatele hindadele (vt selle kohta Euroopa Kohtu 4. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-8/08: T-Mobile Netherlands jt, EKL 2009, lk I-4529, punktid 36–38). Lisaks, vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on selle hindamiseks, kas kooskõlastatud tegevus on ELTL artikli 101 lõikega 1 keelatud, üleliigne võtta arvesse tegevuse konkreetseid tagajärgi, kui tuvastatakse, et tegevuse eesmärk on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ühisturu piires (vt eespool punktis 29 viidatud kohtuotsus T-Mobile Netherlands jt, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

177 Teiseks, konkurentsieeskirjade rikkumise eest määratavate karistuste süsteemist, nagu see on määrustega nr 17 ja nr 1/2003 kehtestatud ja väljakujunenud kohtupraktikas tõlgendatud, nähtub, et kartellikokkulepetega sarnased kokkulepped väärivad oma laadi tõttu kõige rangemaid trahve. Kartellikokkulepete võimalik tegelik mõju turule, eelkõige küsimus, mil määral tõi konkurentsi piiramine kaasa kõrgema turuhinna kui see, mis oleks olnud ilma kartellita, ei ole trahvide taseme kindlaksmääramisel otsustav kriteerium (Üldkohtu 19. mai 2010. aasta otsus kohtuasjas T-25/05: KME Germany jt *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 82 ja seal viidatud kohtupraktika).

178 Kolmandaks, veel tuleb meenutada, et erinevalt 2006. aasta suunistest nägi 1998. aasta suuniste punkt 1 A tõepoolest ette, et põhimõtteliselt tuleb rikkumise raskuse hindamisel arvesse võtta selle tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta. Siiski nähtub suunistest, et kokkuleppeid või kooskõlastatud tegevust, mille eesmärk on nagu käesolevas asjas hindade kooskõlastamine, võib ainuüksi nende laadi tõttu kvalifitseerida „väga raskeks", ilma et oleks vaja, et sellist tegevust iseloomustaks konkreetne mõju või geograafiline ulatus. Seda järeldust kinnitab asjaolu, et kuigi 1998. aasta suuniste „raskete" rikkumiste kirjelduses on otseselt mainitud mõju turule ja tagajärgi suurele osale ühisturust, ei mainita „väga raskete" rikkumiste kirjelduses seevastu ei tegelikku mõju ega teatava geograafilise ala mõjutamist (vt eespool punktis 177 viidatud kohtuotsus KME Germany jt *vs.* komisjon, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika).

179 Nendest kaalutlustest ja eespool punktides176–178 toodud meenutustest nähtub, et kõige tõsisemate konkurentsipiirangute hulka kuuluva rikkumise puhul võimaldab selle laad iseenesest mitte ainult tuvastada, et see kuulub ELTL artikli 101 alusel keelatud tegevuse hulka, vaid ka hinnata rikkumises osalenud ettevõtjatele määratava trahvisumma kindlaksmääramiseks vastavalt ELTL artiklile 103 ja määrusele nr 1/2003 rikkumise raskust.

180 Käesolevas asjas tuleb märkida, et kuigi esimese väite käesolevas osas vaidlustab hageja lõpptarbijate makstavate hindade kindlaksmääramise, ei vaidlusta ta seda, et osales brutohindasid puudutavates salajastes kokkulepetes. Lisaks, arvestades eespool punktides 176–178 toodud kaalutlusi ja meeldetuletusi, väidab ta ekslikult, et kuna keelatud kokkulepe puudutas peamiselt brutohindasid, ei saanud see avaldada mõju järgnevatele turgudele. Nimelt, kui eeldada, et keelatud kokkuleppe raames ellu viidud tegevuse peamine eesmärk oli selline, tuleb märkida, et brutohinnad on alus, millest lähtuvalt arvutatakse klientide müügihinnad. Seega tuleb asuda seisukohale, et brutohindade kooskõlastamine konkurentide vahel võib kahjustada konkurentsi ühisturu piires ning järelikult on see kooskõlastatud tegevus ELTL artikli 101 tähenduses. Sama kohtupraktikat arvestades tugineb hageja samuti ekslikult salajaste arutelude isoleeritusele või sellele, et huvi puudumise tõttu ei toimunud tema osas selle kohaldamist.

181 Niisiis leidis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 1211 õigesti, et asjaomased salajased kokkulepped on osas, milles nende eesmärk on tulevaste hinnatõusude kooskõlastamine, juba oma laadilt kõige tõsisem konkurentsieeskirjade rikkumine. Arvestades tuvastatud rikkumise laadi, võttis komisjon samuti õigesti aluseks sama raskusastme, et määratav trahvisumma kindlaks määrata.

182 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite üheksas osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Esimese väite kümnes osa, et arvesse ei võetud asjaolu, et keelatud kokkulepe ei kahjustanud majandust

183 Hageja väidab, et keelatud kokkulepe ei kahjustanud majandust, eelkõige tarbijaid, kuna esiteks ei saa keelatud kokkulepe olla tõhus nii väikese turuosaga, nagu tuvastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 1212, teiseks asjaolu, et liikmesriikide vahel olid olulised kaubavood, ei soodusta keelatud kokkuleppe tugevust, ning kolmandaks, käesolevas asjas sunnimehhanismi täielik puudumine iseloomustab pigem juhuslikku koostööd, madalat organiseerituse taset ning seega mõju puudumist majandusele.

184 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite kümnenda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

185 Sellega seoses piisab, kui meenutada, et nagu leiti eespool punktis 179, siis selliste kõige tõsisemate konkurentsipiirangute hulka kuuluva rikkumise puhul nagu käesolevas asjas võimaldab selle laad iseenesest hinnata rikkumises osalenud ettevõtjatele määratava trahvisumma kindlaksmääramiseks vastavalt ELTL artiklile 103 ja määrusele nr 1/2003 rikkumise raskust.

186 Lisaks on leitud, et kokkuleppe hindamisel ELTL artikli 101 lõike 1 alusel ei pea arvesse võtma konkreetset raamistikku, milles selle mõju avaldub, kui tegemist on niisuguseid ilmseid konkurentsipiiranguid sisaldava kokkuleppega, nagu hindade kindlaksmääramine, turgude jagamine või turuvõimaluste kontroll (Üldkohtu 15. septembri 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-374/94, T-375/94, T-384/94 ja T-388/94: European Night Services jt *vs*. komisjon, EKL 1998, lk II-3141, punkt 136).

187 Käesolevas asjas hõlmas tegevus, milles osalemist hagejale ette heidetakse, ilmseid konkurentsipiiranguid. Nimelt, eespool punktis 102 on otsustatud, et komisjon tõendas õiguslikult piisavalt hageja osalemise konkurentsivastases tegevuses, mis seisnes hinnatõusude kooskõlastamises. Selles olukorras ei olnud komisjon kohustatud tõendama konkurentsivastast mõju.

188 Seega asus komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 1211 õigesti seisukohale, et käesolevas asjas salajased kokkulepped kuulusid kõige tõsisemate konkurentsipiirangute hulka. *A fortiori*, asjaolu, et asjassepuutuvad kokkulepped majandust ei kahjustanud, ei ole mingil viisil kergendav asjaolu.

189 Seda järeldust ei saa kahtluse alla seada hageja argumendiga, mille kohaselt puudus väidetavalt sunnimehhanism. Nimelt, kuigi keelatud kokkuleppe täitmise kontrollimeetmete olemasolu võib võtta arvesse raskendava asjaoluna, ei saa selliste meetmete puudumine iseenesest kujutada endast kergendavat asjaolu (eespool punktis 132 viidatud kohtuotsus Groupe Danone *vs*. komisjon, punkt 393).

190 Teisiti ei saa olla ka hageja argumendi puhul, mille kohaselt vaidlustatud otsuse põhjenduses 1212 mainitud tuvastatud rikkumises osalenud ettevõtjate väikest turuosa arvestades ei saanud rikkumine majandust kahjustada. Nimelt nähtub sellest põhjendusest, et kõnealune turuosa oli komisjoni hinnangu kohaselt 54,3%. Ent sellist turuosa, eeldusel, et see on tõendatud, ei saa määratleda väikseks. Samuti ei tõenda hageja, kuidas oli see turuosa ebapiisav majanduse kahjustamiseks. Seetõttu tuleb see argument põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

191 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite kümnes osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Esimese väite teine, kaheteistkümnes ja kolmeteistkümnes osa, et hageja kergendavate asjaolude hindamisel on tehtud vigu

– Esimese väite teine osa, et arvesse ei ole võetud hageja käsutäitja rolli

192 Hageja väidab, et ta ei ole kunagi kuulunud komisjoni tuvastatud ettevõtjate tuumikrühma, vaid vastupidi, ta piirdus käsutäitja rolliga, mis õigustab trahvi vähendamist, nagu nähtub *a contrario* Üldkohtu 3. märtsi 2011. aasta otsusest liidetud kohtuasjades T-117/07 ja T-121/07: Areva jt *vs.* komisjon (EKL 2011, lk II-633, punkt 308). Veel meenutab ta, et ta ei osalenud Austria koosolekutel algusest peale.

193 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite teise osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

194 Selles osas tuleb meenutada, et kui ettevõtja üksnes passiivne või käsutäitja roll on vastavalt 1998. aasta suuniste punkti 3 esimesele taandele kergendav asjaolu, ei ole see nii 2006. aasta suunistes. 2006. aasta suuniste punkti 29 kolmas taane näeb ette, et komisjon võib kergendava asjaolu tuvastada juhul, kui asjaomane ettevõtja esitab tõendid selle kohta, et tema osalemine rikkumises on sisuliselt tühine ning tõestab, et ta tegelikult kokkuleppeid ei täitnud, käitudes turul konkurentsi soodustavalt. On täpsustatud, et paljast fakti, et ettevõtja osales rikkumises lühemat aega kui teised, ei peeta kergendavaks asjaoluks, kuna seda arvestatakse juba põhisummas.

195 Käesolevas asjas on oluline märkida, et selle tõendamiseks, et tema osalemine tuvastatud rikkumises oli väga väike, piirdub hageja kinnitusega, et ta ei ole kunagi kuulunud ettevõtjate tuumikrühma.

196 Ent esiteks nähtub vaidlustatud otsuse punktist 5.2.3.2, et komisjoni tuvastuse eesmärk selliste ettevõtjate tuumikrühma olemasolu kohta, kes osalesid keelatud kokkuleppes eri liikmesriikides ja kuulusid vähemalt ühte kooskõlastusasutusse, mis hõlmas kõiki kolme tootealamrühma, oli aidata tõendada ühe vältava rikkumise olemasolu. See tuvastus ei tähendanud kuidagi, et ettevõtjad, kes sellesse ettevõtjate tuumikrühma ei kuulunud, osalesid tuvastatud rikkumises sporaadilisemalt.

197 Teiseks, 2006. aasta suuniste punkti 29 kolmanda taande kohaselt oleks hageja pidanud tõendama, et ta ei täitnud endast rikkumist kujutavaid kokkuleppeid; hageja seda ei teinud. Vastupidi, on oluline märkida, et komisjon tõi vaidlustatud otsuse lisades 2 ja 5 ära dokumendid, mis tõendasid hageja regulaarset osalemist spetsialiseerunud ühenduse AGSI koosolekutel Saksamaal alates 1996. aastast ning kooskõlastusasutuse ASI koosolekutel Austrias alates 2001. aastast. Ent nagu hageja kinnitas vastuseks Üldkohtu kohtuistungil esitatud küsimusele, ei vaidlusta ta nendel koosolekutel osalemist. Lisaks, nagu mainitud eespool punktis 102, tunnistas hageja vastuväiteteatise vastuses, et ta osales hindasid puudutavas teabevahetuses kooskõlastusasutuse ASI raames Austrias. Veel nähtub hageja vastusest vastuväiteteatisele, et ta osales hindasid puudutavates aruteludes spetsialiseerunud ühenduse AGSI raames. Komisjon pidas neid arutelusid laadilt konkurentsivastaseks, mida hageja käesoleva hagi raames ei vaidlusta.

198 Kolmandaks, mis puudutab argumenti, et hageja ühines tuvastatud rikkumisega Austrias hilja, siis tuleb märkida, et esiteks, nagu meenutatud eespool punktis 194, ei ole selline asjaolu kergendav asjaolu ning teiseks ei esita hageja ühtegi argumenti, mis seletaks, miks selline hiline tuvastatud rikkumisega ühinemine Austrias tõendaks tema passiivset rolli keelatud kokkuleppes.

199 Neljandaks, käesolevas asjas ei saa eespool punktis 192 viidatud kohtuotsusest Areva jt *vs.* komisjon tuletada mingeid tagajärgi. Nimelt, kuigi selles kohtuotsuses kinnitatakse, et ettevõtjale, kellele oli keelatud kokkuleppes eestvedaja roll, võidakse määrata suurendatud trahv, ei kinnita Üldkohus selles absoluutselt, et seda, et keelatud kokkuleppes ei etendatud eestvedaja rolli, tuleb pidada kergendavaks asjaoluks. Lisaks, seoses selle kohtuotsuse punktiga 308, millele hageja sõnaselgelt viitab, piisab, kui

tõdeda, et käesolevas asjas ei saa tuletada mingeid tagajärgi sellest, et nimetatud punktis 308 tuvastas Üldkohus, et komisjon kohaldas vääralt sama trahvi põhisumma suurendamist mitmele ettevõtjale, kuigi need ettevõtjad etendasid eestvedaja rolli märkimisväärselt erineva aja jooksul.

200 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite teine osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Esimese väite kaheteistkümnes osa, et arvesse ei ole võetud hageja keskmist suurust

201 Hageja väidab, et erinevalt sellest, mida 1998. aasta suuniste punkt 1A võimaldas komisjonil teha, ei võtnud ta arvesse asjaolu, et ta oli keskmise suurusega ettevõtja, kellel ei olnud õigusteenistust ning mingeid kogemusi konkurentsiõiguse valdkonnas.

202 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite kaheteistkümnenda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

203 Sellega seoses, esiteks, nagu nähtub eespool punktides 82–91 kuuenda väite analüüsist, ei ole 1998. aasta suunised antud juhul kohaldatavad. Igal juhul leiti, et kuigi nimetatud suuniste punkt 1 A nägi ette võimaluse, et komisjon võtab arvesse seda, et suurtel ettevõtjatel on tavaliselt olemas õigus- ja majandusteadmised ning infrastruktuurid, mis võimaldavad neil hõlpsamini kindlaks teha, et nende tegevus kujutab endast rikkumist, ja olla teadlikud rikkumise tagajärgedest, mis tulenevad konkurentsiõigusest, ei tähenda see kuidagi, et komisjon oli kohustatud arvesse võtma teatavate ettevõtjate tagasihoidlikku suurust (Üldkohtu 30. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas T-18/03: CD-Contact Data *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-1021, punkt 115).

204 Teiseks ei ole vastavalt kohtupraktikale väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad vabastatud kohustusest järgida konkurentsieeskirju (Üldkohtu 28. aprilli 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-456/05 ja T-457/05: Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1443, punkt 281).

205 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et esimese väite kaheteistkümnes osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– Esimese väite kolmeteistkümnes osa, et arvesse ei ole võetud hageja koostööd

206 Hageja väidab, et komisjon eiras asjaolu, et ta tegi uurimisel koostööd ning et ta vastas vabatahtlikult ja ettenähtud tähtaegade jooksul kõigile teabenõuetele ja teistele nõuetele.

207 Komisjon vaidleb vastu hageja esimese väite kolmeteistkümnenda osa põhjendamiseks esitatud argumentidele.

208 Sellega seoses tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale ei õigusta uurimisel tehtud koostöö, mis ei ületa määruse nr 1/2003 artikli 18 lõigete 3 ja 4 alusel ettevõtjatele pandud kohustusi, trahvisumma vähendamist (Üldkohtu 27. septembri 2012. aasta otsus kohtuasjas T-347/06: Nynäs Petroleum ja Nynas Belgium *vs.* komisjon, punkt 62).

209 Ent käesolevas asjas piirdub hageja väitega, et ta vastas komisjoni poolt talle saadetud teabenõuetele ettenähtud tähtaegade jooksul. Kuna see käitumine on eespool punktis 208 nimetatud kohustuste hulgas, ei saa see endast kergendavat asjaolu kujutada.

210 Nendest kaalutlustest nähtub, et esimese väite kolmeteistkümnes osa tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

211 Arvestades eespool punktides 105, 109, 116, 136, 143, 155, 168, 173, 182, 191, 200, 205 ja 210 tehtud järeldusi, tuleb nõustuda esimese väite kolmanda osaga ning väide ülejäänud osas tagasi lükata.

212 Esimese väite kolmanda osa põhjendatust puudutavast järeldusest hagejale määratud trahvi arvutamise tarvis tehtavaid järeldusi analüüsib Üldkohus täieliku pädevuse teostamise raames tagapool punktis 245 ja järgnevates punktides.

3. Teine väide, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3 ja võrdse kohtlemise põhimõtet, mis tuleneb nimetatud määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% ülempiiri kohaldamisest

213 Hageja väidab sisuliselt, et komisjon rikkus määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3, kuna tõlgendades nimetatud määruse artikli 23 lõike 2 teises lõigus ette nähtud 10% ülempiiri kui määratava trahvi maksimaalset taset, mida kohaldatakse trahvisumma arvutamise protsessi lõpus, nii et seda võidakse arvutamise eri etappides ületada, mitte kui määratavate karistuste kõrgeimat määra, mis tehakse kindlaks selle protsessi alguses, tegi komisjon võimatuks hinnata selle rikkumise raskust, mida ta talle ette heitis. Liiati rikub sellise maksimaalse taseme kohaldamine võrdse kohtlemise põhimõtet.

214 Komisjon vaidleb vastu hageja teise väite põhjendamiseks esitatud argumentidele.

215 Selles suhtes tuleb märkida kõigepealt, et vastupidi sellele, mida kinnitab hageja, on määruse nr 17 artikli 15 lõige 2 ning määruse nr 1/2003 artikli 23 lõige 2 sisuliselt samad.

216 Edasi piisab, kui meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale peab ainult määratud trahvi lõppsumma kinni pidama määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises lõigus ette nähtud 10% käibe ülempiirist, ning see säte ei keela komisjonil jõuda trahvi arvutamise eri etappidel seda piiri ületava vahesummani, juhul kui määratud trahvi lõppsumma seda piiri ei ületa (vt selle kohta eespool punktis 68 viidatud Euroopa Kohtu otsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punktid 277 ja 278, ning 29. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-308/04 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-5977, punkt 82).

217 Isegi kui arvutuste lõpuks selgub, et trahvi lõppsummat tuleb vähendada seda piiri ületava summa võrra, siis asjaolu, et teatud tegurid – nagu rikkumise raskusaste ja kestus – tegelikult määratud trahvisummas ei kajastu, on lihtsalt selle ülempiiri lõppsummale kohaldamise pelk tagajärg (eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 279).

218 Nimelt on 10% ülempiiri eesmärk vältida, et määrataks selliseid trahve, mille osas võib arvata, et ettevõtjad ei suuda neid tasuda, kui silmas pidada nende ettevõtjate suurust, mis on – olgugi et ligikaudselt ja mittetäielikult – määratud kogukäibe põhjal (eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 280).

219 Tegemist on seega piiriga, mida ühetaoliselt kohaldatakse kõigile ettevõtjatele ja mis on väljendatud iga ettevõtja suurusest sõltuvalt, eesmärgiga vältida liialdatud ja ebaproportsionaalseid trahve. Sellel ülempiiril on seega eripärane ja iseseisev eesmärk, võrreldes rikkumise raskusastme ja kestuse kriteeriumidega (eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punktid 281 ja 282).

220 Selle piiri ainsaks võimalikuks tagajärjeks on see, et nende kriteeriumide põhjal arvutatud trahvisummat vähendatakse kuni lubatud ülempiirini. Selle kohaldamine tähendab, et asjaomane ettevõtja ei maksa trahvi, mida nendele kriteeriumidele tugineva hinnangu alusel tuleks üldjuhul maksta (eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 283).

221 Eeltoodud kohtupraktika meeldetuletusest nähtub, et vastupidi hageja väidetule ei saa käesolevas asjas asuda seisukohale, et komisjon rikkus määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3, tõlgendades määruse artikli 23 lõike 2 teist lõiku kui määratava trahvi maksimaalset taset, mida kohaldatakse trahvisumma arvutamise protsessi lõpus, nii et seda võidakse arvutamise eri etappides ületada, mitte kui määratavate karistuste kõrgeimat määra, mis tehakse kindlaks selle protsesse alguses.

222 Hageja esitatud argumendid ei lükka seda järeldust ümber.

223 Esiteks, isegi kui tuleks leida, et 10% määra kohaldamine ülempiirina on vastuolus määruses nr 1/2003 taotletava hoiatamise eesmärgiga, kuna tegelikult määratava trahvi summat tuleb vähendada, et seda piiri arvesse võtta, õigustab sellist piiri seadmist siiski kohustus järgida proportsionaalsuse põhimõtet (vt selle kohta eespool punktis 68 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 281). Lisaks tuleb märkida, et hageja soovitatud tõlgendus on veelgi enam hoiatamise eesmärgiga vastuolus, kuna hageja teeb trahvisumma arvutamiseks ettepaneku kõigepealt kohaldada 10% ülempiiri ning seejärel võtta arvesse rikkumise raskust ja kestust, mille tulemusel kehtestatakse vähimatult 10% ülempiirist madalam trahv. Seega ei saa hageja argument määruse nr 1/2003 hoiatava eesmärgi kohta olla tulemuslik.

224 Teiseks, kuigi vaidlustatud otsuse resolutsioonis ei ole sõnaselgelt mainitud, kuidas võeti hagejale määratud trahvi arvutamisel arvesse tuvastatud rikkumise kestust ja raskust, tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale tuleb otsuse resolutsiooni tõlgendada seda toetavate põhjenduste alusel (Üldkohtu 22. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas T-419/03: Altstoff Recycling Austria *vs.* komisjon, EKL 2011, lk II-975, punkt 152). Ent käesolevas asjas tuleb märkida, et komisjon võttis tuvastatud rikkumise raskust ja kestust arvesse vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendustes 1210–1220 ja 1221–1223. Seetõttu tuleb hageja argument selle kohta, et vaidlustatud otsuse resolutsioonis puudub märge tuvastatud rikkumise raskuse ja kestuse kohta, põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

225 Kolmandaks, seoses võrdse kohtlemise põhimõtte väidetava rikkumisega, nagu nähtub eeskätt eespool punktis 217 viidatud kohtupraktikast, esiteks see, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% ülempiiri kohaldamise tõttu ei kajastu teatavad tegurid – nagu rikkumise raskusaste ja kestus – tegelikult rikkumises osalenu määratud trahvisummas erinevalt teistest osalejatest, kelle trahvi selle ülempiiri alusel ei vähendatud, on lihtsalt selle ülempiiri lõppsummale kohaldamise tagajärg. Teiseks on Üldkohus juba leidnud, et pelk asjaolu, et lõpuks ulatus määratud trahv 10%-ni hageja käibest, ehkki see osakaal on teiste kartelliosaliste puhul madalam, ei saa endast kujutada võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist. Nimelt on see tagajärg lahutamatu 10% ülempiiri sellisest tõlgendamisest, mille kohaselt on see lihtne lubatud maksimaalne tase, mida kohaldatakse pärast trahvisumma kergendavatel asjaoludel või proportsionaalsuse põhimõtte alusel võimalikku vähendamist (Üldkohtu 16. juuni 2011. aasta otsus kohtuasjas T-211/08: Putters International *vs.* komisjon, EKL 2011, lk II-3729, punkt 74). Järelikult tuleb see argument põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

226 Neljandaks, hageja argumendi osas, mille kohaselt ei ole komisjon ise 2006. aasta suuniste õiguspärasuses kindel, tuleb tõdeda, et see argument ei aita tõendada määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 rikkumist. Seega tuleb kõnealune argument tulemusetuna tagasi lükata.

227 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et teine väide tuleb osaliselt põhjendamatuse tõttu ja osaliselt tulemusetuna tagasi lükata.

4. Neljas väide, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna komisjon eiras varasemat otsustuspraktikat

228 Hageja leiab, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna ühelt pool käesoleva juhtumi ning teiselt poolt komisjoni 22. juuli 2009. aasta otsuse [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39.396 – Terase- ja gaasitööstusele mõeldud kaltsiumkarbiidil ja magneesiumil põhinevad reaktiivid), 11. märtsi 2008. aasta otsuse [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/38.543 – Rahvusvahelised kolimisteenused), 7. oktoobri 2009. aasta otsuse [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/C39.129 – Elektritransformaatorid) ning 11. juuni 2008. aasta otsuse [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/38.695 – Naatriumkloraat) võrdlus näitab, et komisjon käsitles eri olukordi ühetaoliselt. Hageja väidab, et kuigi tuvastatud

rikkumise raskusaste oli väga erinev nimetatud varasemate otsuste asjaomaste rikkumiste omast, kehtestas komisjon trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks peaaegu sama müügiväärtuse osakaalu, mis jäi 15% ja 19% vahele.

229 Komisjon vaidleb vastu hageja neljanda väite põhjendamiseks esitatud argumentidele.

230 Sellega seoses olgu veel meenutatud, et komisjoni otsustuspraktika ei kujuta endast konkurentsi valdkonnas trahvide määramise õiguslikku raamistikku, kuna viimane on määratletud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõigetes 2 ja 3, mida täiendavad suunised (vt analoogia alusel Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-329/01: Archer Daniels Midland *vs*. komisjon, EKL 2006, lk II-3255, punkt 108 ja seal viidatud kohtupraktika).

231 Lisaks, arvestades komisjoni ulatuslikku kaalutlusõigust trahvide kindlaksmääramisel, ei tähenda ainult asjaolu, et komisjon otsustas oma varasemas otsustuspraktikas, et käitumine õigustas teatavas ulatuses trahvisumma vähendamist, et ta peaks sama hinnangu andma hilisemas otsuses (vt selle kohta eespool punktis 230 viidatud kohtuotsus Archer Daniels Midland, punktid 109 ja 110 ning seal viidatud kohtupraktika).

232 Seega tuleb käesolevas asjas asuda seisukohale, et hageja pelk viide eespool punktis 228 nimetatud otsustele on iseenesest ainetu, kuna komisjonil ei olnud kohustust käesolevat juhtumit samal viisil hinnata.

233 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et neljas väide tuleb tulemusetuna tagasi lükata.

5. Viies väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet, kuna komisjon jättis arvesse võtmata hageja piiratud majandusliku suutlikkuse

234 Hageja märgib, et 2009. aastal hävis tulekahjus suurem osas tema ainsast tootmiskohast, muutes mis tahes tootmise mitme kuu jooksul võimatuks ning tema finantsolukorra märkimisväärselt halvemaks. Ta väidab veel, et palus komisjonil võtta tema piiratud majanduslikku suutlikkust arvesse trahvi arvutamisel, kes seda taotlust siiski ei maininud ega uurinud ka tema argumente vaidlustatud otsuses. Ta leiab, et neid asjaolusid arvestades oleks tema trahvi tulnud vähendada ja seda isegi vaatamata sellele, et trahvi arvutamisel kasutatud käive võttis arvesse tema piiratud majanduslikku suutlikkust.

235 Komisjon vaidleb vastu hageja viienda väite põhjendamiseks esitatud argumentidele.

236 Esiteks tuleb kõigepealt märkida, et hagejale määratud trahv võtab arvesse 2009. aastal käibe võimaliku vähenemise, mis võis tuleneda tulekahjust, mis hävitas tema ainsa tootmiskoha 2009. aastal. Nimelt, kuigi vaidlustatud otsuse põhjendusest 1200 nähtub, et trahvi põhisumma arvutamiseks kasutati 2003. majandusaasta müügiväärtust, on otsuse põhjenduses 1262 täpsustatud, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% ülempiir arvutati siiski 2009. aasta käibe alusel, mis on tulekahju toimumise aasta.

237 Teiseks, mis puudutab etteheidet, et hageja majanduslikku suutlikkust ei võetud arvesse, siis on oluline nentida, et hageja ei esitanud haldusmenetluses ühtegi tõendit, mis 2006. aasta suuniste punkti 35 kohaselt kinnitaks, et tema finantsolukord oli selline, et trahvi määramine seaks pöördumatult ohtu tema elujõulisuse.

238 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb viies väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

239 Vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõude põhjendamiseks esitatud esimese, teise, neljanda, viienda ja kuuenda väite analüüsist nähtub, et esimese väite kolmanda osaga tuleb nõustuda ja põhjendamatuse tõttu või tulemusetuna tagasi lükata muud nimetatud väite osad ning teine, neljas, viies ja kuues väide.

240 Mis puudutab vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõude alusel tulenevaid tagajärgi, siis esiteks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse artikli 1 osas leidis komisjon selle artikli lõikes 2, et hageja rikkus ELTL artiklit 101, osaledes rikkumises Saksamaa ja Austria territooriumil. Selles suhtes tuleb nentida, et kuna komisjon ei korranud selles artiklis vigu, mis ta tegi hagejale määratud trahvi arvutamise staadiumis hagejale etteheidetud rikkumise geograafilise ulatuse osas, ei ole see artikkel vigane. Osalise tühistamise nõue tuleb seega rahuldamata jätta osas, milles see puudutab vaidlustatud otsuse artikli 1 lõiget 2.

241 Teiseks, mis puudutab vaidlustatud otsuse artiklit 2, siis esiteks, arvestades eelmises punktis tehtud järeldust, millest nähtub, et hageja pani toime ELTL artikli 101 rikkumise, otsustas komisjon õigesti määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 alusel, millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 1182, otsuse artikli 2 lõikes 6 määrata hagejale trahvi. Seega tuleb tagasi lükata vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõue osas, milles see puudutab otsuse artikli 2 lõiget 6.

242 Teiseks, kuivõrd vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 6 kehtestatakse hagejale määratud trahvisumma ja kuna hageja palub Üldkohtul teises nõudes teise võimalusena vähendada talle määratud trahvisummat, teeb Üldkohus eespool punktis 167 tuvastatud hindamisvigadest tehtavad järeldused trahvisumma suhtes nimetatud nõude hindamise raames.

243 Eespool punktides 240–242 toodud kaalutlustest nähtub, et vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõue tuleb tervikuna tagasi lükata.

C – *Teise võimalusena esitatud hagejale määratud trahvisumma vähendamise nõue*

244 Arvestades teist nõuet, milles hageja palub teise võimalusena Üldkohtul vähendada talle määratud trahvisummat, peab Üldkohus täieliku pädevuse raames analüüsima esiteks tagajärgi, mis tulenevad komisjoni tehtud vigadest, mis on esitatud eespool punktides 156–168, hagejale määratud trahvisumma arvutamise seisukohast, ning teiseks muid argumente, mille hageja esitas selleks, et Üldkohus talle määratud trahvisummat vähendaks.

1. Komisjoni tehtud vigade tagajärjed trahvisumma suhtes

245 Arvestades komisjoni tehtud kahte hindamisviga, nagu need on ära toodud eespool punktis 167, otsustab Üldkohus täieliku pädevuse alusel, mis tal on ELTL artikli 261 ja määruse nr 1/2003 artikli 31 alusel, asendada komisjoni hinnang hagejale määratud trahvisumma arvutamise osas enda hinnanguga (vt selle kohta eespool punktis 38 viidatud kohtuotsus KME jt *vs.* komisjon, punkt 103 ja seal viidatud kohtupraktika, ning eespool punktis 38 viidatud kohtuotsus Romana Tabacchi *vs.* komisjon, punkt 265).

246 Sellega seoses olgu meenutatud, et kuigi 2006. aasta suunised ei mõjuta trahvi hindamist liidu kohtus, kui kohus teeb otsuse täieliku pädevuse alusel (vt selle kohta Üldkohtu 27. juuli 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-49/02-T-51/02: Brasserie nationale jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-3033, punkt 169), leiab Üldkohus käesolevas asjas kohase olevat sellest juhinduda trahvisumma ümberarvutamisel eeskätt seetõttu, et see võimaldab võtta arvesse kõiki juhtumi asjassepuutuvaid asjaolusid ning kehtestada proportsionaalseid trahve kõikidele tuvastatud rikkumises osalenud ettevõtjatele.

247 Käesolevas asjas, esiteks, nagu nähtub esimese väite kolmanda osa analüüsist eespool punktides 156–168, seisnevad kaks komisjoni tehtud hindamisviga selles, et ta kehtestas hagejale määratava trahvisumma arvutamiseks 15% „rikkumise raskuse” ja „lisasumma” koefitsiendid ainult arvestades tuvastatud rikkumise peamisi tunnuseid, st muu hulgas rikkumise geograafilist ulatust, mis hõlmas kuue liikmesriigi territooriumi. Seevastu ei esitanud hageja tõendit selle kohta, et komisjon tegi vigu, kohaldades kõnealuse trahvi arvutamise muid tegureid. Järelikult, seoses komisjoni tehtud

vigadest tuletatavate tagajärgedega trahvisumma arvutamise suhtes, peab Üldkohus asendama komisjoni arvamuse enda omaga vaid „rikkumise raskuse" ja „lisasumma" koefitsientide kehtestamise küsimuses.

248 Teiseks, Üldkohus leiab, et komisjon asus õigustatult seisukohale, nagu nähtub vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikest 2 ning põhjendustest 872 ja 873, et hageja osales 6. märtsist 1998 kuni 9. novembrini 2004 ühes vältavas rikkumises, mis seisnes salajases keelatud kokkuleppes, mille eesmärk oli kooskõlastada eespool punktis 3 nimetatud kolme tootealamrühma tulevasi hinnatõuse Saksamaa ja Austria territooriumil.

249 Lisaks, arvestades mitte ainult rikkumise laadi ennast, vaid ka selle geograafilist ulatust kahe liikmesriigi territooriumil ning selle pikka kestust, st peaaegu seitse aastat, kuulub niisugune rikkumine, nagu on kõne all käesolevas asjas, kõige tõsisemate rikkumiste hulka. Võttes aga arvesse asjaolu, et 2006. aasta suuniste punkti 23 alusel on viimati mainitud piirangud õigustatud, kui müügiväärtuse suhe on astmestiku 0–30% kõrgemas osas, leiab Üldkohus, et käesolevas asjas kehtestatud määr 15% vastab kõnealuse rikkumise laadi suhtes miinimumile (vt selle kohta Üldkohtu 16. juuni 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-204/08 ja T-212/08: Team Relocations *vs.* komisjon, EKL 2011, lk II-3569, punktid 94, 100 ja 118).

250 Järelikult, arvestades 2006. aasta suuniseid ja eelmises punktis esitatud hinnanguid, leiab Üldkohus, et hagejale määratava trahvi põhisumma kindlakstegemiseks on kohane kehtestada hagejale määratava trahvi põhisumma arvutamiseks esiteks „rikkumise raskuse" koefitsient ja teiseks „lisasumma" koefitsient 15%-le asjaomaste toodete müügiväärtusest Saksamaa ja Austria territooriumil.

251 Arvestades eespool punktides 245–250 esitatud kaalutlusi, kehtestab Üldkohus hagejale seoses ühe vältava rikkumisega, milles ta Saksamaal ja Austrias osales, määratava trahvi kogusummaks 12 517 671 eurot.

2. Täiendavad argumendid, mille hageja esitas talle määratud trahvisumma muutmise nõude põhjendamiseks

252 Sellega seoses on oluline meenutada, et Üldkohus peab täieliku pädevuse teostamisel andma oma hinnangu, võttes arvesse kõiki juhtumi asjaolusid. Kõigepealt tuleb seda hinnangut andes järgida liidu õiguse üldpõhimõtteid nagu proportsionaalsuse põhimõte (vt selle kohta eespool punktis 38 viidatud kohtuotsus Romana Tabacchi *vs.* komisjon, punkt 280) või võrdse kohtlemise põhimõte (Euroopa Kohtu 24. septembri 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ja C-137/07 P: Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-8681, punkt 187).

253 Edasi, kohtupraktika kohaselt ei tähenda täieliku pädevuse teostamine omal algatusel kontrollimist ning seega – välja arvatud avalikul huvil põhinev väide, mille liidu kohus peab tõstatama omal algatusel, näiteks vaidlustatud otsuse põhjenduste puudumine – on hageja see, kes peab tõstatama väited selle otsuse kohta ning esitama nende väidete põhjendamiseks tõendid (vt selle kohta eespool punktis 38 viidatud kohtuotsus Chalkor *vs.* komisjon, punkt 64).

254 Käesolevas asjas tuleb esiteks nentida, et nagu märgitud eespool punktis 49, esitas hageja kolmanda väite teise nõude põhjendamiseks ning seega on selle eesmärk toetada hageja nõuet muuta trahvisummat.

255 Kolmanda väite põhjendamiseks heidab hageja komisjonile ette, et ta arvutas trahvi põhisumma, kohaldades ühtselt „rikkumise raskuse" ja „lisasumma" koefitsiente, võtmata arvesse järgmist kuut asjaolu, mis iseloomustavad tema osalemist tuvastatud rikkumises. Ta väidab, et esiteks osales ta nimetatud rikkumises vaid kahes liikmesriigis, teiseks, tema vastu esitatud vastuväide puudutab ainult ühte eespool punktis 3 nimetatud kolmest tootealamrühmast, kolmandaks olid seda alamrühma

puudutavad kokkulepped vähem intensiivsed kui dušikabiinide omad, neljandaks ei olnud tema osalemine rahvusvahelise ulatusega, viiendaks ei kuulunud ta keelatud kokkuleppe õhutajate hulka ega ettevõtjate tuumikrühma ega ettevõtjate hulka, kes enne ühenduste koosolekute raames keelatud kokkuleppe elluviimist kahepoolselt kokku leppisid ning kuuendaks osales ta vaid kolme ühenduse koosolekutel.

256 Komisjon vaidleb vastu hageja kolmanda väite põhjendamiseks esitatud argumentidele.

257 Sellega seoses, esiteks tuvastas Üldkohus, et kuus asjaolu, millele hageja viitas, iseloomustades oma osalemist tuvastatud rikkumises, kordavad vähemalt sisuliselt teatavaid argumente, mille ta juba esitas esimese väite raames, mis on samuti esitatud esimese nõude põhjendamiseks. Selle väite Üldkohtu analüüsist nähtub aga, et välja arvatud argument, mille kohaselt tegi komisjon hindamisvea selle rikkumise geograafilise ulatuse osas, milles hageja osales (esimese väite kolmas osa), tuleb argumendid põhjendamatuse tõttu või tulemusetuna tagasi lükata.

258 Teiseks tuvastas Üldkohus, et hageja kordab esimese väite kolmandat osa kolmandas väites nimetatud esimese asjaoluna. Ent nimetatud asjaolu, mis rajaneb hagejale Saksamaal ja Austrias ette heidetud rikkumises osalemise piiratud geograafilisel ulatusel, Üldkohus juba analüüsis eespool punktides 247–251 täieliku pädevuse alusel, et trahvisummat muuta.

259 Seetõttu tuleb kolmas väide tagasi lükata.

260 Esiteks leiab Üldkohus täieliku pädevuse alusel, et ükski asjaolu, millele hageja käesolevas asjas mis tahes alusel tugines, ega üksi avalikul huvil põhinev väide ei õigusta seda, et ta seda pädevust kasutaks, et vähendada sobivalt hagejale määratud trahvisummat, nagu see määrati eespool punktis 251. Teiseks leiab Üldkohus, et arvestades kõiki talle esitatud asjaolusid, on 12 517 671 euro suurune trahv selle rikkumise kestust ja raskust arvestades, milles hageja osales, kohane karistus, et karistada tema konkurentsivastase tegevuse eest proportsionaalselt ja hoiatavalt.

261 Kõigist eeltoodud kaalutlustest nähtub seoses teise võimalusena esitatud nõudega vähendada hagejale vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 6 määratud trahvisummat, et kuna see trahvisumma on sama Üldkohtu poolt eespool punktis 251 täieliku pädevuse alusel määratuga, tuleb see nõue rahuldamata jätta.

262 Eespool punktides 243 ja 261 tehtud järeldusi arvestades tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

263 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja mõista hagejalt.

264 Nõukogu kohtukulude osas tuleb meenutada, et vastavalt kodukorra artikli 87 lõike 4 esimesele lõigule kannavad menetlusse astunud institutsioonid ise oma kohtukulud. Seetõttu kannab nõukogu menetlusse astujana oma kulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

3. Jätta Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud tema enda kanda.

Pelikánová Jürimäe van der Woude

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. septembril 2013 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust 2

Menetlus ja poolte nõuded 5

Õiguslik käsitlus 5

I – Vastuvõetavus 6

II – Sisulised küsimused 8

A – Õigusvastasuse vastuväited 8

1. Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 õigusvastasuse vastuväide 8

2. 2006. aasta suuniste õigusvastasuse vastuväide 9

B – Esimese võimalusena esitatud nõue tühistada osaliselt vaidlustatud otsus 11

1. Kuues väide, et rikutud on tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtet 11

2. Esimene väide, et komisjon on teinud hindamisvigu hagejale etteheidetava rikkumise tuvastamisel ja talle määratud trahvi arvutamisel 13

a) Seoses hagejale etteheidetava rikkumise tuvastamisega tehtud hindamisvead 13

Esimese väite kuues, seitsmes ja kaheksas osa, mille kohaselt on seoses hageja osalemisega tuvastatud rikkumises Austrias tehtud hindamisvigu 13

– Esimese väite seitsmes osa, mille kohaselt on tehtud hindamisviga küsimuses, et hageja juhindus Austria hindade puhul Saksamaal kohaldatavatest hindadest 13

– Esimese väite kuues osa, mille kohaselt on seoses hageja osalemisega teabevahetuses Austrias tehtud hindamisviga 14

– Esimese väite kaheksas osa, et seoses hageja keelatud kokkuleppes osalemise ulatusega on tehtud hindamisviga 15

Esimese väite neljas ja üheteistkümnes osa, mille kohaselt on ELTL artiklit 101 valesti kohaldatud 16

– Esimese väite neljas osa, mille kohaselt vastab hinnakooskõlastus klientide nõudele 17

– Esimese väite üheteistkümnes osa, mille kohaselt sai konkurents turu läbipaistvusest kasu . . . 18

b) Hagejale määratud trahvi arvutamisel tehtud hindamisvead . . . 19

Esimese väite esimene, kolmas, viies, üheksas ja kümnes osa, mille kohaselt on tuvastatud rikkumise raskuse hindamisel tehtud vigu . . . 20

– Esimese väite esimene osa, et arvesse ei võetud asjaolu, et hageja tootis vaid tooteid, mis kuuluvad ühte tuvastatud rikkumisega hõlmatud tootealamrühma . . 20

– Esimese väite kolmas osa, et arvesse ei ole võetud asjaolu, et hageja oli tuvastatud rikkumisest teadlik ja osales selles vaid kahes kuuest rikkumisega hõlmatud liikmesriigis . . . 20

– Esimese väite viies osa, mille kohaselt ei ole arvesse võetud seda, et kraanide ja toruliitmike osas olid kokkulepped vähem intensiivsed . . . 22

– Esimese väite üheksas osa, et arvesse ei ole võetud asjaolu, et keelatud kokkulepe ei saanud kahjustada järgnevaid turge . . . 22

– Esimese väite kümnes osa, et arvesse ei võetud asjaolu, et keelatud kokkulepe ei kahjustanud majandust . . . 24

Esimese väite teine, kaheteistkümnes ja kolmeteistkümnes osa, et hageja kergendavate asjaolude hindamisel on tehtud vigu . . . 25

– Esimese väite teine osa, et arvesse ei ole võetud hageja käsutäitja rolli . . . 25

– Esimese väite kaheteistkümnes osa, et arvesse ei ole võetud hageja keskmist suurust 26

– Esimese väite kolmeteistkümnes osa, et arvesse ei ole võetud hageja koostööd . . . 26

3. Teine väide, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3 ja võrdse kohtlemise põhimõtet, mis tuleneb nimetatud määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud 10% ülempiiri kohaldamisest . . . 27

4. Neljas väide, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna komisjon eiras varasemat otsustuspraktikat . . . 28

5. Viies väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet, kuna komisjon jättis arvesse võtmata hageja piiratud majandusliku suutlikkuse . . . 29

C – Teise võimalusena esitatud hagejale määratud trahvisumma vähendamise nõue . . . 30

1. Komisjoni tehtud vigade tagajärjed trahvisumma suhtes . . . 30

2. Täiendavad argumendid, mille hageja esitas talle määratud trahvisumma muutmise nõude põhjendamiseks . . . 31

Kohtukulud . . . 32